

PRADĖJO "BLITZKRIGO" KARĄ PRIEŠ VOKIEČIUS-ITALUS

Hitleris šį karą 1939 metų rugsėjo mėnesį pradėjo "žabiniu greitumu" ("blitzkrieg"). Tuo greitumu jis su savo legionais peršliaužė Lenkiją, vėliau Olandiją, Belgiją, Luksemburgą, Pranciją, paverė Norvegiją, Daniją. "Žaibo greitumu" jis 1941 metais pasuko ir link Rusijos. Žabiniu smarkumu veikė Libijoje, vėliau Tunisijoje. Bet kuomet Hitleris tais "žabais" visur svaidėsi, "žabiniu karo" "mokėsi" ir sąjungiečiai, kurie dabar pačiam Hitleriui Tunisijoje išskė tokį "blitzkrieg", kurio jis niekad neužmirš.

Amerikiečiams, anglams, francuzams ir arabams persimušus per Tunisijos kalnų ir pasiekus Bizertę bei Tunis apilinkes, sąjungiečių įjėgos susirikiavo ir naciams-fašistams krito tokį smūgį, kad po dviejų dienų susirėmimų pilnumoje subraškėjo "ašies" kariniai raitai ir visiškai subliuško visa jų galybė: amerikiečiai su francuzais paėmė Bizertę, už penkiolikos minučių anglai paėmė Tunis, "ašies" įjėgos tose apilinkėse pradėjo besąlyginiai pasiduoti, o likučiai pasuko į Cap Bone susmaugos smaigalį. Jiems besitraukiant, sąjungiečiai kapojo tuos likučius ir tikinasi, kad arba jie turės pasiduoti arba tie 120,000 bus visiškai užkapota.

"Ašis" pirmą syk paragavo, ką reikšia besąlyginiai pasiduoti. "Ašis" pajuto sąjungiečių tikrąsias įjėgas ir dabar jau prisibijo, kad netrukus jie bus taškoni kurioje nors Europos daly. Tuo tarpu sąjungiečių bombonešiai per dienų dienas kala į Sicilijos salos svarbiausius strateginius punktus ir tuo bene rengia dirvą pradžiamū Europos invazijos.

Hitleris su Mussoliniu paragavo sąjungiečių "blitzkrigą", ir tas paragavimas jiems daug kainavo gyvybėmis ir karo medžiaga. Sulig paskutinių pranešimų, tik paskutinėmis dienomis nacių-italų Tunisijoje nelaisvėn paimta apie 100,000, jų tarpė 6 generolai, kurie pasidavė besąlyginiai. Užmuštais ir sužeistais naciai-italai neteko 42,000 per paskutinius dienas. Taipgi tik pastaromis dienomis išmuskandytą jų 50 laivų. O nuo lapkričio 8 d., 1942 m. iki gegužio 9 dienos, 10 metų, numušta 1,978 lėktuvai visokio kalibro, sunaikinta 530 tankų, sudaužyta 600 kanonų ir 4,500 sunkvežimių. Nuo to gi laiko, kai "ašiečiai" pradėjo trauktis Afrikoje (į imant ir Etiopijos išvadavimą) jie neteko 750,000 karių ir užmuštais, sužeistais ir paimtais nelaisvėn. Rytų Afrikoje "ašiečiai" neteko 280,000 karių, o Šiaurės Afrikoje — 426,000. Nuo pat pradžios kampanijos Afrikoje, naciai-italai neteko 2,000 tankų, 5,000 lėktuvų ir 1,500 kanonų, neskaitant jau kitos smulkios karo medžiagos.

Sąjungiečiai pradėjo "blitzkrigą" karą! Dar diena-kita ir "ašies" jau nė kvapo nebebus Afrikoje. Kas po to? Europos invazija.

Priėmė Sumanymą Prieš Streikus

Praeitą savaitę Suv. Valstijų senatas priėmė T. Connally sumanymą, kuriuo uždraudžiama streikuoti tose svarbiuose karo pramonės, kurias valdžia laikinai perima į savos kontrolę. Už sumanymą balsavo 63 senatoriai, o prieš — 16.

Sumanymas skamba sekamai: "gali būti teisiama ir baudžiami tie iš darbininkų ir samdytojų pusės žmonės, kuriuos karo Darbų Taryba šauks į derybas ar tyrinėjimus, o jei atsisakys, galės būti baudžiami vienu metų kalėjimu ir \$5,000 pinigais tie žmonės, kurie vers, drąsins ar ragins darbininkus streikuoti ar lėčiau dirbti, ar kurie stengsis visai uždaryti savo dirbtuves tose pramonėse, kurias tvarkys pati valdžia, kaip dabar pavyzdžiui padaryta anglų kasyklose.

"Valdžia turės legalę teisę užvaldyti bent kokią dirbtuvę ar kasyklą, kuri bus ar yra reikalinga karo pastangoms, uždaryta dėl ginčų tarpe darbininkų ir darbdavių.

"Karo Darbų Taryba galės savarankiškai, net be prezidento įsakymo, spręsti ginčus tarpe samdytojų ir darbininkų, ir tik federalių teismų patvarkymais, remiantis įstatymais, tegalės panaikinti Karo Darbų Tarybos sprendimą tuose atsitikimuose".

Sis sumanymas kilo vyriausiosios prezidento J. L. Lewis buvo išvedęs ir dar rengiasi išvesti angliakasių ir streiką.

Darbuojasi Už Savo Rasės Lygybę

Žinių agentūra ONA gavo kinų žinių agentūros išleista studija, kurioje sakoma, kad Suv. Valstijos, Anglija ir lotynų Amerikos respublikos savo imigraciniais įstatymais palaiką rasinę diskriminaciją kinų atžvilgiu. Minėtų valstybių įstatymais varžoma kinų imigracija ir Kinijoje gimę kinai negali būti pripažinti tų kraštų piliečiais.

Toliau toje studijoje sakoma, kad Kinijoje nėra jokių varžančių įstatymų sveikiesiems žmonėms: ten visi žmo-

nės turi lygybę, neatsižvelgiant į jų rasę, spalvą, tautinę kilmę ir tikėjimą. Todėl Kinija mielai pageidautų, kad ir visos kitos valstybės panašiai elgtųsi su kinais.

Kinai reikšia gily pasitikėjimą, kad Kuboje jau panaikinta prieš kinas buvusi vykdoma rasinė diskriminacija. Taipgi kinai pareiškia, kad jei Kinija šiame kare pripažinta sąjungininke, kuri su kitomis valstybėmis kariauja visų bendrą priešą, tai kinai neturi būti diskriminuojami.

Sąjungiečiai Laimėjo!

Kongrese Pravedė Taksų Bilių

Jau kuris laikas Suv. Valstijų kongrese "raujamasi už naujus taksų mokėjimo patvarkymus". Praeitą savaitę žemesnieji kongreso rumai 313 balsų prieš 25 priėmė Robertson-Forand kompromisinį taksų bilių ir po priėmimo pasiuntė jį svarstyti senatui. Išrodo, kad senatas šį bilių taipgi priėmė.

Minimas bilius yra paseka Ruml "pay-as-you-go" biliaus. Demokratai kongreso atstovai Ruml biliui griežtai priešinosi, nes sulig to biliaus numatyta 1942 metų taksų nekeletuoti, kitaip sakant tuos taksus žmonėms dovanoti. Todėl kilo kitas Robertson-Forand bilius, sulig kurio numatyta dovanoti tik 75 nuosimčius 1942 metų taksų, kuomet krašto administracija pageidavo dovanoti 50%. Sulig aukščiausio ministro nutarimo, kongreso žemesnieji rumai pasirinko 75 nuosimčius piliečiams dovanoti ir naujas sumanymas, jei jis praeis senate, bus pradėtas vykinti su liepos 1 diena, ir iš gaunamų algų ar atlyginimų bus atitruktas 20% už 1943 metus, tačiau atskaitant "ypatįskas išimtis".

Kerenskis Remia Rusijos Siekius

Praeitą savaitę Princeton, N. J., buvęs revoliucinės Rusijos premieras Kerenskis pareiškė, kad "Rusijai reikia pasisavinti Pabaltijo kraštus ir Lenkijos rytines dalis, kurias Rusija buvo pasidalinus su Hitleriu dar pirm rusų-nacių karo. Jis pasakė, kad "po šio karo Rusija turi būti galinga, kad išlaikyti taiką Europoje".

Kerenskis pareiškė, kad "užgrobis Pabaltijo valstybių ir Lenkijos dalių nėra priešinga Atlanto Carteriui, nes Rusijos bolševikai tuos kraštus buvo užėmę prieš minimo čarterio gimimą".

Iš to išrodo, kad rusai pasiriję atsteigti senąjį Rusijos imperializmą, pirm Pirmojo Pasaulinio Karo pagrindais. Tačiau reikia labai abejoti, ar demokratinės valstybės, o ypač Suv. Valstijos, sutiks tokius rusų norus ir siekius patenkinti. Čia reikia pridėti dar ir tai, kad, kaip išrodo, Kerenskis pasirijęs eiti ranka rankon su bolševikais, kurie jį patį anais metais "nuo sosto nubloškė".

Siunčia į Rusiją Specialį Atstovą

Praeitą savaitę laikraštinių konferencijoje prezidentas Rooseveltas pareiškė, kad Jos. E. Davies netrukus išvyks į Maskvą, atlikti specialės misijos.

Prez. Rooseveltas pareiškė, kad jis vešias Stalinui laišką. Nors laikraštinkai bandė išgauti daugiau žinių apie p. Davies misiją į Maskvą, bet neįgavo. Tačiau manoma, kad p. Davies bandys Staliną įtikinti apie reikalingumą jam susitinkti su prez. Rooseveltu ir pasitarti daugeliu klausimų, kurie liečia einamąjį karą ir tarptautinius reikalus.

ŽINIOS-ŽINELĖS

New York, N. Y. — Tik ką sugrįžęs iš karo fronto New York Times redaktorius, H. W. Baldwin, prasersti, kad Vokietija dar yra stipri ir, gali būti, dar turi didžiausią ir daugiausiai prityrusią armiją visame pasauly.

Berlynas. — Hitleris savo pranešime žmonėms pasiskundė, kad vokiečių armija praeitą žiemą rusų fronte pergyveno "sunkiausius laikus", ir taipgi priminė, kad sąjungiečiai bombonešiais jau pasiekė pačią Vokietijos širdį. Bet jis nieko nepasakė apie pralaimėjimus Tunisijoje, apie sąjungiečių besirengimą įsiversti į Europą ir nepasigyrė, kad Vokietija laimės.

London. — Olandai minėjo trečią sukaktį nuo to, kai naciai paverė jų tėvynę Olandiją. Tos šalies karalienė Wilhelmina pasakė, kad "Olandijos išlaisvinimo valanda paskubomis artinasi", ir ragino Olandijos gyventojus priešintis naciams.

Madrid, Ispanija. — Ispanijos generalissimo Franco pasiūlė kariaujančioms dabar susitaikyti, nes, esą, "nė viena pusė šio karo negalės laimėti". "Yra besąmoninga", pasakė jis, "atidėlioti padarymą taikos". Šio pasiūlymas nė kiek nepaveikė į sąjungiečių vadus, nes jie nusistatė, kad "ašiečiai" pasiduotų be jokių sąlygų.

S. Afrika. — Šimtai sąjungiečių lėktuvų ir bombonešių bombarduoja Pantelleria uostą. Dažnai bombarduoja Mesiną ir Siciliją. Numatoma, kad šie bombardavimai yra prirėngimu pulti Europą. Šie bombardavimai taipgi kečia daug nerimo Europos žmonėms, o ypač italuose, kurie bėga iš didesnių miestų į provincijas.

Maskva. — Rusijos lėktuvai, artilerija ir karo laivai be jokios atlaidos atakuoja nacių Novorosioko srity, kur jau atimta ištisa eilė tvirtovių. Rusai sunaikina daug nacių lėktuvų. Kituose frontuose dar "vis ramu".

Washington, D. C. — "Kadangi Suv. Valstijų vyriausybė paėmė savo žinias visais angliakasyklais, tai dabar angliakasiai yra laikomi valdžios darbininkais ir todėl jie neturi teisės streikuoti", — pareiškė prez. Rooseveltas.

London. — Anglijos karalius pasiuntė gražų pasveikinimą amerikiečiams, kurie taip karžygingai pasirodė Tunisijoje. Savo karo vadus pasveikino ir prez. Rooseveltas, o Rooseveltą ir Churchillą pasveikino Stalinas už tokias žymias pergalas Tunisijoje.

London. — Francijos radijo paskelbė, kad neseniai iškelta 200,000 žmonių iš Deauville miesto, Atlanto pakraščio. Naciai matyti tiki, kad per tą vietą anglai ir amerikiečiai pradės Europos invaziją.

Washington, D. C. — Karo Vyrų Jiegos komisijos nariai pranešė, kad svarstoma 48 valandų savaitės darbą praplėsti visame krašte. Tai norima padaryti todėl, kad karo pramonė pradeda trukti darbininkų. Taipgi komisija tikisi, kad karo pramonės priimti milijonus moterų.

Nori Gerų Santikių Su Lenkais

Rusų spaudos agentūra Tass praeitą savaitę paskelbė Stalino atsakymą į amerikiečio laikraštinko, Parker, du klausimus, liečiančius lenkų-sovietų santykius.

Parkeris paklausė: "Ar sovietų valdžia, sumušus hitlerišką Vokietiją, nori matyti stiprią ir nepriklausomą Lenkiją?" Stalinas atsakė: "Be abejonės, taip".

I antrą klausimą Stalinas atsakė, kad sovietų valdžia nori draugiškų su Lenkija santykių. "Jei Lenkijos gyventojai norėtų, tai rusai sutiktų sudaryti sąjungą kovojimui prieš Vokietiją, didžiausią Sovietų Sąjungos ir Lenkijos priešą", — atsakė Stalinas.

I šiuos Stalino atsakymus atsiliepė Lenkijos premieras gen. Sikorskis, šį Stalino pasiūlymą pasveikindamas. Jis pasakė: "Lenkų tauta nori draugiškų santykių su sovietais, kad galėtų kovoti prieš vokiečius".

Bet tuo pačiu tarpu Sikorskis pareiškė ir abejonių dėl tokių "gražų Stalino pasiūlymų". Esą, "tie pasiūlymai padaryti tokiu momentu, kai Lenkijos ambasadorius apieidžia Rusiją ir didėles lenkų masės ten lieka be jokios paramos iš lenkų valdžios pusės". Jis taipgi pareiškė, kad "visos kiltusios atsteigimui santykių su Rusija turi būti pašalintos". Tačiau gen. Sikorskis prisibijo, kad Rusija galinti reikalauti "didelių kompensacijų".

Konferencija Del Maisto Teikimo

Iš Washingtono ONA žinių agentūra praneša, kad gegužio 18 d., Hot Springs, Va., įvyks konferencija, kurioje bus svarstoma klausimai, kaip po karo maitinti ir šelpti karo nuterietas valstybes ir jų gyventojus, kaip sudaryti maisto atsargą ir kaip ji bus paskirstoma.

Šią konferenciją šaukia Suvienuytų Valstijų vyriausybė ir tuo tikslu jau išsiusta pakvietima 31 Suvienuytų Tautų valstybių ir 12 sąjungiečių valstybių, tai yra toms valstybėms, kurios ašiai paskelbė karą ir toms, kurios su ašimi yra tik nutraukusios santykius. Francija nepakviesta į konferenciją, nes ji neturi sudariusi vyriausybės, turi tik nacionali komitetą su gen. de Gaulle priešaky. O Francijos vyriausybė yra nacių kontroliuojama, ir Amerika nė tos vyriausybės, nė gen. de Gaulle nepripažįsta. Nepakviesta ir Argentina, nes ji palaiko santykius su "ašimi". Nepakviesta ir Suomija. Konferencijoje nedalyvaus neutralės valstybės: Šveicarija, Švedija, Airija, Ispanija, Portugalija, Turkija ir kitos Artimųjų Rytų mažosios valstybės. Nedalyvaus Austrija, Albanija, Lietuva, Latvija, Estija, Koreja ir Siamas.

Chicago, Ill. — Cicero lietuvis, leit. Viktoras Juška pastaromis dienomis apdovanojamas "Distinguished Flying" kryžium.

PABALTIO VALSTYBIŲ ŽMONĖS PRIEŠINASI NACIŲ JUNGUI

WASHINGTON, D. C. — Neapykanta nacių Pabaltijoje palaipsniui pasireiškė, ir lietuvių, estų bei latvių pasipriešinimas vis auga. — praneša švedų laikraštis Trots Allt, kovo 26 dieną.

"Kada vokiečiai atėjo į Pabaltijo valstybes, daugelis iš jų žinėjo, kaip į išvadotojus nuo bolševikų jungo", rašoma to laikraščio straipsny. "Bet kai tik Rosenbergio civilinė administracija pradėjo veikti, latviai atsidūrė fiziniame ir moraliame priespaudoje po vokiečių "herrenvolks", ir neapykanta augo diena iš dienos. Draugiškas jausmas link vokiečių pasikeitė į neapykantą.

"Viskas turėjo būti suvokieta. Rygoje, mažiau 54 gatvių vardai buvo pakeisti vokiškais vardais, kurie buvo paimti iš jų militarinės istorijos ir nacių "lyderių". Racionavimas maisto žymiai daugiau duoda vokiečiams, negu vietiniams. Vokiečiai visados gali gauti savo kiekį maisto, bet latviai nevisada gauna net racionuoto maisto. Po balandžio 1 d., 1943 m., vokiečiai gali eksportuoti maistą į Vokietiją, už kurį mokama Vokietijoje, ir šitai vis daugiau apsmunkia žmones. Latvis ukiniškas priverstas atiduoti visą savo derlių okupantams; žuvininkas gali pasilikti tik 1/2 kilogramų žuvies. Kada derlius nuimtas, vokiečių valdininkas pereina ukius ir suima visą derlių. Visas pienas turi būti atiduotas; sulig specialių leidimų, ukiniškas gali pasilikti truputį nugriebto pieno. Pagaliau, jis ir nežino, ar ukis ir tėviškė jam priklauso, ar jis tik laikinai prižiūri jį vokiečiams.

"Latvių darbininkams irgi labai sunku. Jiems nustatyta dirbti 10 valandų, bet faktinai jie dirba 12 valandų už mažą sumą, apie 3.60 reichmarkių, per dieną. Pats darbininkas negali išsimaitinti už tokį atlyginimą, nekalbant jau apie visą šeimą. Darbas yra priverstinis, ypač lėtpjuvėse, kalkių kasyklose ir cemento fabrikuose darbininkų sąlygos yra baisios. Darbininkas paskirtas truputį daugiau maisto, bet negarantuojama, kad jie tiek gaus. Vokiečiams paskirti restoranai, kur valgis yra geras, bet pigus.

"Visa inteligentija yra smarkiai persekiojama; daugelis jų praužo be pėdsako; gerstapo nieko neišaiškina, o latvių policija irgi tyli. Buvę valdininkai ir karininkai, kurie pasipriešina, tuojau prapula. Studentai patriotai irgi persekiojami ir daug jų mobilizuota prie geležinkelių darbų krauti ir iškrauti prekių vagonus; 8,000 jaunų vaikų ir merginų buvo išvesti darbams Vokietijon.

"Vokiečių valdininkai viską prižiūri. Net ir savivaldybės vadai kontroliuojami jaunų nacių Pabaltijo valstybių vokiečių kilmės ir jie daro visus sprendimus.

"Kultūrinis darbas Latvijoje eina pagal vokiečių-nacių pavyzdį. Latvių mokyklų sistema buvo pripažinta "netinkama", nes ji paliko žymes liberaliai-demokratiško įsteigimo. Rosenbergio nauja sistema yra: 7 metų pradinė mokykla su parinktiniais studentais išlavinti amatu mokyklose ir universitetuose ukiniškams, girininkams, amatininkams, prekybininkams ir raštinių darbininkams. Parinkimai padaryti tik pagal vokiečių reikalavimus ir instrukcijas vokiečių kalboje. Labai aiškiai suprantama, kodėl Vokietija neteko simpatijos".

Dar gaunama pranešimų apie didelius nuostolius latvių savanorių korpuse, kuriuos vokiečiai sudarė priverstinai. Jauni vyrai galėjo pasirinkti "savanorių" stoti kariuomenėn ar pasirašyti formą išaiškinti, kodėl jie atsisako. Ši forma pavirsta į bilietą į koncentracijos stovyklą. Latvių savanoriai pavartoti, kaip "storm troops" ir krinta ligi paskutinio vyro.

Red. pastaba. Dėdami šią žinią daugiau apie latvių padėtį, mes reikiame jiems gilią užuojautą, nes negeresnę jie padėtų yra ir lietuvių gyvenimas: kaip Lietuvoje, taip ir Latvijoje bei Estijoje gyventojai pergyvena vieną sunkiausių jungų, iš kurio visomis galėmis stengiasi pasiliuosuoti.

Bulgarijoje Dideli Neramumai

Praeitą savaitę Bulgarijos sostinėje, Sofijoje, buvo iškelta didelės demonstracijos prieš nacius. Tose demonstracijose nušauta pro-nacis bulgaras pulk. A. Pantev, buvęs Bulgarijos policijos viršininkas. Po demonstracijos, pranešimai iš Turkijos sako, kad virš 3,000 žmonių suareštuota, ir tarpe jų yra 500 moterų, kurios taip pat kovoja prieš savo tautos išdavikus tautiečius, kurie pasirodo nacių bičiuliai.

Šiuo tarpu visoje Bulgarijoje vyksta didelis sąjudis prieš išdavikus ir nacius: kaip vieni, taip ir kiti užpuoliami ir nudedami. Šio darbo atlikimui yra susiorganizavusi

patriotų organizacija, kurios vadais yra studentai.

Vyriausybė prisibijo, kad daugiau panašių demonstracijų neįvyktų. Visame krašte pasirodė didelis budėjimas. Saugomi naciai ir jų bičiuliai bulgarai, o karalius Borisas pabėgo iš Sofijos.

Tuo tarpu iš Jeruzalės gauta žinia, kad bulgarų kariuomenės daliniai sukilo ir atsisakė vykdyti į Jugoslaviją kovoti prieš "četnikus". Tokiu budu įsakymas buvo atšauktas, ir sakoma, kad 80% Bulgarijos karių nusistatė prieš nacius.

Išrodo, kad Hitleris Bulgarijoje jau visai "nusigyveno" ir netenka ten draugų.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America
FRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINIKAS
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30th St., New York, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5629

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. BAGOCIUS, pres.,
302 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKA, vice prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Dr. M. J. VINIKAS, sek.,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

Adv. K. P. GUGIS, 134th,
3828 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

S. MOCKUS, 1340 glob.,
38 Chelmsford St.,
Dorchester, Mass.

E. MIKUZIUS, 1340 glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Dr. S. BIEZIS, dr. kvot.,
2201 W. Cermak Rd.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

Dr. A. MONTVIDAS,
2400 W. Madison St.,
Chicago, Ill.

P. W. BIRGONAS,
205 W. Oak St.,
Shenandoah, Pa.

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
Pittsburgh, Pa.

Kontrolės Komisija:

Rev. M. VALADKA,
1743 N. Sumner Ave.,
Scranton, Pa.

P. DARGIS,
25 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

A. KRIAUCIALIS,
10 Sterling St.,
Worcester, Mass.

Skundų ir Apel. Komisija:

Adv. C. J. KALINAUSKAS,
509 Broadway,
So. Boston, Mass.

P. B. BALCHIKONIS,
R. F. D. No. 1,
Kirkwood, N. Y.

1st Lt. E. SCHULTZ,
Some where in
U. S. Army.

Apvietos Komisija:

Dr. P. GRIGAITIS,
1789 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIDYLA,
340 W. 32nd St.,
Chicago, Ill.

J. VALAITIS,
179 So. 2nd St.,
Brooklyn, N. Y.

Labdarybės Komisija:

Dr. M. J. VINIKAS,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

M. KEMBAIENIS,
3427 Howard St.,
Detroit, Mich.

M. ZDANKIENE,
122 Moultrie St.,
Pittsburgh, Pa.

Sveikatos Komisija:

Dr. D. PILKA,
506 Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. J. WALUK,
161 No. 6th St.,
Brooklyn, N. Y.

DR. S. T. TAMOSAITIS,
6902 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

Jaunuolių Komisija:

K. S. KARPUS,
6840 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

K. NAKAKSY,
251 Chestnut Ave.,
Jamaica Plain, Mass.

M. BARTKIUTE,
413 William St.,
Pittsburgh, Pa.

Naciams Nesiseka

VOKIEČIAMS okupuotose kraštuose nesiseka. Ten yra naciams daug priešingumo. Pačiai Vokietijai jau truksta vyrų kariauti. Ypač jų truksta rusų fronte. Tai prisipažįsta ir patys vokiečių laikraščiai. Vokiečių karo vyriausybė jau senai šaukiasi daugiau vyrų, bet jų negali gauti Vokietijoje, kur jaunesnieji vyrai jau išrankoti iš krautuvų, bankų ir įvairių biurų. Del to daug įstaigų uždaryta.

Kad vyrų ir kitokių resursus "d papildžius, naciai gula ant pavergtųjų valstybių. Nukenčia del to ir Lietuva. Bet Lietuvos žmonės atspariai prieš nacių prišinasi. Prašė naciai lietuvių laisvanoriai stoti ir kariuomenę ir eiti kariauti prieš rusus, bet lietuviai atsakė neigiamai, nes tik keliolika vyrų nacių paklausė. Del to naciai siunta: uždarinėja mokslo įstaigas, knygynus išgabena, inteligentią siunčia į koncentracijas. Bet lietuviai bėga į miškus ir veda prieš nacių partizanų kovą.

Panašiai naciai elgiasi ir kituose Pabaltijo kraštuose. Ir ten susilaukia panašų atsakymą.

Tai geri požymiai! Tai reiškia, kad lietuviai, latviai ir estai svetimo jungo nenori!

Amerikiečiai Atsakė

AMERIKOS žmonės, kaip skruzdės prieš užpultus, padeda gintis savo valdžiai. Tam pavyzdžių jau buvo nemaža. Dabar dar du geri pavyzdžiai: Amerikos gyventojų parama Raudonajam Kryžiui ir gausus pirkimas Antrosios Paskolos sekuracijų.

Amerikos Raudonasis Kryžius kovo mėnesį pravedė aukų rinkimo vakų ir prašė gyventojų suaukoti \$125,000,000. Bet Amerikos gyventojai suaukoko net \$13,000,000 daugiau, būtent vietoje \$125,000,000 suaukoko \$138,000,000. Amerikos vyriausybė buvo pasirijusi laike Antrosios Paskolos sekuracijų išparduoti už \$13,000,000,000, bet Amerikos gyventojai ir finansinės įstaigos jų išpirko už \$16,000,000,000 arba už \$3,000,000,000 daugiau.

Tai šitaip Amerikos žmonės atsako agresoriams! Tai šitaip jie savo vyriausybę padrasina kovoti už šio krašto laisvę ir visų žmonių laisvę!

Kaip prie Raudonojo Kryžiaus vajeaus pravedimo, taip ir prie pirkimo Antrosios Paskolos sekuracijų prisidėjo ir Amerikos lietuviai. Ir prisidėjo nemažai! Tik gal niekas ir niekad nežinos, kiek lietuviai suaukoko ir kiek dar suaukoko Raudonajam Kryžiui bei už kiek pirkė Antrosios Paskolos sekuracijų ir už kiek jų dar pirkė vėliau kitose paskolose. O būtų labai gerai žinoti. Jei turėtume skaitlines, kiek lietuviai šioms tikslams praleido, žinotume, kaip gausiai mes paremiame Ameriką kovoje už demokratiją už viso pasaulio, o ypač ir Lietuvos, išlaisvinimą.

Kas šiuo reikalu pasirūpins?

Jie Nėra, Bet Mes Bukime Žmonės

NEPAPRASTAS gamtos patvarkymas: kiekvienas gyvis savo gimtinę kraštą myli kur kas labiau, negu bile kitą kraštą, nepaisant, kad jo gimtinė būtų ir "visai užmirštas žemės kampelis". Ir gyviai, ar jie būtų aukšto ar žemo kilimo, už savo gimtąjį kampelį pasiriję ir savo gyvybes padėti.

Šitoks apsiereikimas, gali būti, yra todėl, kad nė vienas nenori būti svetimo vergu, kad visi nori laisvės ir nepriklausomo gyvenimo, kurio kiekvienas juodaučiau išpažįsta savo gimtiniame krašte.

Jau keturi metai prieš žmonių laisvę ir jų gimtuosius kraštus kovoja žmonės-draskunai, kurie pasiriję užkariautuosius pavergti. Tie draskunai jau padarė neapsakomai daug žalos kitų kraštų žmonėms. Jie, ar jų pradžios dėka, jau išdraskyta daugelis gražių miestų ir žmonių gyvenimų. Jų dėka, jau žuvo ar suluošinta milijonai žmonių visame žemės kamuoly.

Panašaus likimo susilaukė Lietuva ir jos žmonės. Jos gražioji žemėlė jau išdraskyta eilių eilėmis. Jos daug miestų sugriauta-išdeginta. Jos žmonės pavergti ir jie jau net negali pasisakyti apie savo likimą, apie savo troškimus, nes vieni jų ištremti į svetimus kraštus, o kitiems uždaryta burnos. Bet kuomet jie negali kalbėti, tai mes, jausdami jų mirtus, už juos galime pasakyti: "Mes norime laisvės! Mes troškame nepriklausomo gyvenimo!" Ir tokiu būdu, mes laisvę mylinti ir svetur gyvenę lietuviai, rengiamės savo broliams padėti. Mes pasirijusiai sekome: "Dėsime visas pastangas tikslą atsiekti! Mes, padedami gerų Lietuvos draugų, Lietuvą išvaduosime!"

Tačiau ir pas mus yra žmonių, kurie trokšta saviesiems ir savo tėvynei vergijos. Tai ne žmonės! Arba žmonės, kurie nėra verti net žemiausios kilmės gyvumo, kuris myli savo gimtinę kraštą ir pasiriję už jį numirti. Tačiau yra 99% gerų ir patriotingų lietuvių yra pasiriję atlikti savo pareigas: iššluoti iš savo gimtinio krašto bile pasirodžiusį pavergtį, kuris yra Lietuvą paveręs ar kuris rengiasi ateity jai uždėti amžinų vergijos pančius. Bet kai išlaisvinsime Lietuvą, lietuvių tautos išgamos bus pastatyti prie gėdos stulpo!

Todėl nesužadėkime su lietuvių tautos išgamos! Neigkime jų veikimą! Bukime tų 99% gerųjų lietuvių tarpe! Bukime šinto nuosimėjų lietuviai! Bukime tikrieji žmonės, kurie myli savo gimtinę kraštą ir del jo gerbuvio veikia-dirba!

Apžvalga

SANDAROJE V. G. rašo:

"Aiškindamas lenkų-sovietų konfliktą bolševikų laikraštis Vilnis tarp kitko pastebi: 'Is to Sovietų-Lenkijos incidento turėtų būti gera pamoka, kad anti-Sovietinė propaganda Jungtinėm Tautom pavojinga'.

"Tai per daug jezuitiškas grąšinimas. Sovietams valia reikalaujanti pusė Lenkijos ir Baltijos kraštų, bet jei kiti pasako, kad toks reikalavimas neteisingas, tai čia jau anti-sovietinė propaganda! Taip kalbėti gali žmonės tik su atbulu protu".

Toje pačioje Sandaroje rašoma, kad "ši vasara reikėtų padaryti platų suvažiavimą".

"Amerikos lietuvių organizacijų atstovams reikėtų susirinkti šią vasarą Pittsburghe ar kuriam kitam centraliniam mieste aptarti visą savo veikimą ir pareikšti nusistatymus Lietuvos klausimu. Tokia demonstracija iš mūsų pusės būtina reikalinga. Ji išjūdinėtų visą išėiviją ir garsas apie ją pasiektų Washingtoną.

"Is anksto gerai sutvarkius darbų programą, semas galėtų atlikti savo misiją į porą dienų — šeštadienyje ir sekmadienyje".

DIRVOJE "Mirgu Marga"

skirijuje rašoma:

"Jau du metai negauname laisvų, tikrų, necenzuruotų žinių iš Lietuvos. Mes pažinome nepriklausomą Lietuvą. Ją pasmaugė rusų okupacija. Netaip pilnai pažinome Tarybinę ir Ostlando Lietuvą, bet jautėme, kad tauta jų purtėsi. Karo smugiai naikina šią Lietuvą. Kokia Lietuva bus po karo? Kas bus jos vadai? Nėra abejojimo, tautos gyvenimas vis tik plati, nes lietuviai gajūs žmonės, nepalaužiami. Ateina žinių apie slaptą spaudą, apie slaptą Laisvės Kovotojų Komitetą. Karo sukuriose gimsta nauja Lietuva. Kokia ji bus? Ar mes ją pažinsime?"

DARBININKA K. J. Prunksis rašo apie lietuvių sukilimą 1893 metais, kam šiemet sukanka lygiai 80 metų ir, be kita ko, pažymi, kaip krikas Muravjovas mašino sukilimą:

"Caro vyriausybė paskyrė Muravjovą Vilniaus gubernatoriumi ir pavedė jam sukilimą numalšinti. Muravjovas, visų pirma, palaikydamas valstiečių teisę ir žadėdamas jiems kitų lengvatų, stengėsi juos suilaikyti nuo dalyvavimo sukilime. Sukilimo gi dalyvius emė persekioti grieščiausiomis priemonėmis. Jo paties apskaičiavimu, bemašinant sukilimą buvo nužudyti 129 žmonės, į katorgą išsiųsti 972 žmonės, į Sibirą — 1,427, į artimesnes Rusijos sritis — 1,529, atiduota į kariuomenę 345, areštuota 864, ištremta į Rusijos ukus (davė žemės) — 4,096, taip, kad is viso turėjo nukentėti 9,361 žmogus, o kiek žmonių turėjo bėgti į užsienius ir nukentėti kitais budais. Vien kunigų žemaičių vyskupijoje nukentėjo 107, kas sudarė apie šestą dalį visų vyskupijos pasaulinių vyskupų, taigi daugiau, kaip 15%. Is jų 67 buvo išsiųsti į Sibirą, o 6 sulaužyti ar pakarti. Kunigai Gargas ir Noreika buvo sumiti besislapstą vienoj trobelėje, ilgai kalinti Telšiu kašėjime, vėliau kariuomenė juos išvedė į miestelio ganyklas, netoli kelio į Plunge, sušaudė, užkase, o raitelių burio arkliais ir jų kapą užmėndžiojo. Vėliau, Lietuvai laisvę atgavus, jų kūnai buvo perkelti į Telšiu bažnyčios šventorių".

NAUJOJI GADYNĖ išspausdino Lietuvos ministerio laiską, kuris buvo išspausdintas New York Herald-Tribune, balandžio 25 d., kaip atsakymą — to paties dienraščio vedamajį straipsnį balan-

džio 7 d. "Russia's Western Boarders". Ministeris rašo:

"Lietuva tryliktame, kekurliktame ir penkioliktame amžiuose turėjo ne "šešelinę", bet tikrą nepriklausomybę. Posakis "šešelinė nepriklausomybė" tiems laikams daugiau tiktytų gausioms ir plačioms rusų kunigaikštystėms po Lietuvos suverenitetu. Lietuva neprarado savo nepriklausomybės šešioliktame amžiuje, bet susidėjo į uniiją su Lenkija lygybės pagrindais.

"Lietuvos istorijoje vokiečiai "Baltai" niekada nebuvo valdančioji klasė. Išskyrus Klaipėdos kraštą, dargi vokiečiai netvirtina, kad Baltijos baronai būtų kada nors dominavę Lietuva.

"Lietuva katalikiška, smulkių valstiečių šalis niekada nelinko nei į komunizmą, nei į nacizmą, bet, kaip kiekviena laisvė mylinti šalis, ji siekia visišką laisvės ir nepriklausomybės. 1940 metais liepos rinkimai Lietuvoje po Sovietų okupaciją buvo tikras išsityčiojimas visais žvilgsniais. Jūs sakote, kad Rusija po pirmo pasaulinio karo "ty teritorijų neteko". Taip, Rusija jas prarado savo eksploatacijai, bet tie kraštai buvo grąžinti jų teisėms savininkams: Baltijos šalių tautoms. Kas čia tame blogo?"

Naujoji Gadyne dar pažymi, kad

"Toli u ministeris nurodo, kad Rusija laisva valia pripažino Lietuvos nepriklausomybę ir su ja palaikė gerus kaimynystės santykius iki "Sovietų ataka prieš Lenkiją ir Sovietų ultimatumas Lietuvai parodė Sovietų imperialistinę diktatūrą ir Rusijos "globoos tikrąjį veidą".

"Ministeris baigia, išskeldamas faktą, kad rusai deportavo apie 50,000 lietuvių į Sibirą ir galutinai sudarė lietuvių draugiskumą rusams. Lietuviai priešins naciams, bet jie bijo bolševikų".

KELEIVIS perspausdina iš Tėvynės SLA prez. F. J. Bagocius straipsnį apie a. a. kun. A. Miluką, ir rašo:

"Darbininkas praneša, kad katalikų tarpe esąs sumanymas įsteigti Miluko vardu muziejų, kur galėtų būti sudarytas archyvas Amerikos lietuvių istorinei medžiagai rinkti. Miluko raštai būtų tokiame archyvu pagrindas. Muziejiaus vieta, Darbininko manymu, turėtų būti arba Drango redakcijoje, arba Mariana-polio kunigų kolegijoje.

"Archyvas Amerikos lietuvių istorijai yra reikalingas; bet jis turėtų būti visų Amerikos lietuvių, o ne vieno tik katalikų. Ir ne kunigų jis turėtų būti globojamas. Geriausia jam vieta būtų Lietuvių Kultūros Kambario prie Pittsburgho Universiteto, o jeigu ne, tai kurio nors didmiesčio viešame knygnyne. Padėkime, New Yorko Public Library".

DIRVA rašo, kad tuli diplomatai ir laikraštinkai nepagalvoja, jog siauri mažų tautų plotai tarp Rusijos ir Vokietijos nebūvo jokia apsauga ir tai nebus ateity. Kodėl mažų valstybių nori Stalinai, Dirva paaiškina sekamai:

"Raudonajam Stalinui rūpi ne Rusijos sienų apsauga, bet, pasinaudojant progomis, tai sutartimis su Hitleriu, tai dabar karo sąjunga su Amerika ir Anglija, užgrobinėti nors mažas apinkines šalis, savo imperialistiniams, siekiams, komunizmo plėtimui. Ir reikia žinoti, neapsistos ir Lietuvoje.

"Kremliuz raudonieji carai nenori apsidaryti siena nuo pasaulio, kaip darė kina, — jie tikri ir skelbia, kad visas pasaulis jiems priklauso, ir apie jo užkariavimą svajoja, pasinaudami net Amerikos ir Anglijos pagalba".

SUVIENYTŲ TAUTŲ MAISTO KONFERENCIJA

Rašo V. M. STULPINAS

Kaip jau yra žinoma, Suvienuytų Tautų maisto konferencija įvyks Hot Springs, Virginia, gegužio 18 d., 1943 m. Į tą konferenciją, beabejo, bus pakviestos visos valstybės, prigulincios į Suvienuytas Tautas, o kadangi Lietuva nėra Suvienuytų Tautų nare, tai, suprantama, toje konferencijoje negalės dalyvauti.

Dabar kyla klausimas, kodėl Lietuva nėra Suvienuytų Tautų nare? Čia aš bandysiu panagrinėti, kodėl Lietuva nebuvo pakviesta į Suvienuytas Tautas. Man rodos, kad čia yra kaltė didelėje daly pačių Amerikos lietuvių. Kaltė yra tame, kad iki šiol parodyta labai silpna veikla politinėje dirvoje mūsų politinių organizacijų. Tiesia, apvaikščiojant Lietuvos nepriklausomybės 25 metų sukaktį, vasario mėnesį, priimta keletas reikšmingų rezoliucijų, kurios buvo pasiųstos tai prezidentui F. D. Rooseveltui, tai valstybės sekretoriui Cordell Hull, ir viename kitame senatoriui bei kongresmanui, tai ir viskas.

Kad reikia rezoliucijas siųsti prezidentui, valstybės sekretoriui, senatoriams ir kongresmanams to niekas negincys. Tačiau to neužtenka. Pasiuntus rezoliucijas, reikia būtinai atsakomingsiems Amerikos lietuvių visuomenės vadams nuvykti į Washingtoną ir ypatiskai pasimatyti ir su prezidentu F. D. Rooseveltu, su sekretorium Cordell Hull, su senatoriais ir kongresmanais, ir žodžiu perstatyti savo reikalavimus. Prezidentui galima įteikti prašymą arba memorandumą ir išgirsti nuo jo žodžiu, kaip Lietuvos nepriklausomybės reikalas stovi. Gi senatoriams ir kongresmanams galima įteikti reikalavimus, kad jie Lietuvos pageidavimą atstatyti jos nepriklausomybę paremtų savo balsais kongrese ir nesutiktų pavesti Sovietų Rusijai ar kam kitam. Tokį Amerikos lietuvių piliečių prašymą senatoriai ir kongresmanai nedrįs atmesti, nes ateinantį metų daugumoje valstijų įvyks rinkimai antro senatoriaus ir kongresmanų.

Gal kai kas pasakys, kad važinėjimas į Washingtoną būtų bereikalingas. Juk, girdi, mes pasiuntėm savo rezoliucijas, gavom ir jas atsakymus, tai viskas ir bus gerai su Lietuvos nepriklausomybės reikalu. Su tokia nuomone aš negaliu sutikti. Juk yra žinoma, kad nė joks rimtas biznierių, norėdamas parduoti savo prekes, nepasitenkimas vien parašymu agitativo pobūdžio laišku savo businiams pirkėjams ir laikys rankas sudėjęs, kad tie pirkėjai patys atvyks ir pas jį pirs. Jis, parašęs laiškus, už tam tikro laiko siunčia savo įgaliotinius arba agentus, kad padarytų su businiais pirkėjais personalų kontaktą ir gautų nuo jų užsakymą.

Taip pat yra ir su valstybės reikalais. Valstybė, ar maža ar didelė, yra panaši į didelio fabriko ar kitokios įmonės santvarką. Jei fabrikas ar kokia nors įmonė yra gerai sumaniama vedama, tai ji progresuoja, auga ir savo dalininkams padaro pelno. Jei yra vedama prastų vedėjų, tai, vieton pelno, padaro tik nuostolius, ir galop turi užsidaryti. Tą patį galima pasakyti ir su valstybės reikalų vedimu. Jei kokios nors valstybės vadai yra sumanūs, gabūs, mylėti savo tėvynę ir pavyzdinčiai tvarko savo šalies reikalus, nestato savo ypatiskų reikalų aukščiau valstybės, tai tokia valstybė progresuoja, auga turtu ir tampa pavyzdys kitoms pasaulio tautoms. Bet jei kurios nors valstybės vadai, vieton dirbti del savo tėvynės, del savo šalies žmonių gerovės, vien tik žiuri savo ypatiskų reikalų, ar savo partijos reikalų, tai tokia valstybė neprogresuoja, jos gyventojai skursta ir pati valstybė, anksčiau ar vėliau, tampa kitos pavergtai jei ne politiškai, tai ekonomiškai.

Suprantama, mūsų senoji tėvynė Lietuva prarado savo nepriklausomybę ne del prasto valstybinių reikalų vedimo, bet is priežasties baisy kaiminiskų agresorių. Nors ir čia, jei būtų tuolaikiniai valstybės reikalų vairuotojai realiai į Lietuvos ateitį žiūrėję, buvo galima Lietuvos valstybės aparatą išlaikyti čilybėje, ir neprileisti prie visiškio sunaikinimo. Neinant į plačias diskusijas, čia tik priminsiu mažiau, kuri nors ir buvo priversta laikinai nusilenkti galingsesnei įėjai, visgi savo valstybės įstaigas ir visą valstybinį rėdą, galima tikėti, išlaikys iki tai galinių kova pasibaigs. O tada Danija greičiau atsigaurs ir geriau savo reikalus galės ginti, negu mūsų Lietuva, kurios valstybinis aparatas liko visiškai sunaikintas ir jos atsakomingi vyrai po visą pasaulį išblaškyti.

Todėl, man rodos, kad mūsų jau sutvertos įstaigos, kaip Amerikos Lietuvių Taryba ir Lietuvių Tautinė Taryba, turėtų kogleičiausiai susitarti su Lietuvos valdžios likučiais — Lietuvos prezidentu A. Smetona ir Lietuvos atstovu P. Zadeikiu — ir bendrai kreiptis prie Amerikos prezidento Roosevelt, prašant jo priimti Lietuvą į Suvienuytų Tautų narių skaitli. Tuo pat sykiu galėtų išgirsti ir prezidento F. D. Rooseveltto žodį, kokia bus Lietuvos nepriklausomybės padėtis pasibaigus šiam karui. Jam tada, beabejo, galėtų žodžiu išdestyti, kad Lietuvai turi priklausyti visi tie žemės plotai, kaip buvo padaryta sutartis su Sovietų Rusija 1920 metais, liepos 12 d., ir kad Prūsų Lietuva taipgi būtų priskirta prie Lietuvos, ir tt. Tačiau, jei mūsų tarybos vien tik pešis už pirmenybę, už tai kas turi daugiau pretenzijų dirbti del Lietuvos išlaisvinimo, tai Lietuva bus pamiršta ir nustumta į paskutinę vietą. Mano manymu, visi tikri lietuviai, kas tik velina gero Lietuvos žmonių, kas tik nori, kad Lietuva vėl atgautų savo nepriklausomybę, turi teisę ir pareigą dirbti ir veikti del Lietuvos nepriklausomybės atgavimo.

Jei taip būtų dirbta is pat pradžios, jei būtų mūsų spauda daugiau vietos savo skiltyse pašventusi del vieningo sutartinio veikimo, vieton bereikšmių ginčų ir užsipildinėjimų, kas turi daugiau teisės dirbti del Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, tai nėra abejonės, kad būtų daug daugiau nudirbta toje linkmėje, ir šiandien, vieton baimės ir abejonės, kas bus padaryta su Lietuva, visi tikrai žinotume, kur Lietuvos nepriklausomybės reikalas stovi.

Nėra abejonės, kad ir į Suvienuytų Tautų maisto konferenciją Lietuva būtų buvusi pakviesta ir ten sykiu su kitomis tautomis dalyvauti. Čia yra ne tiek svarbu tai maisto konferencija, kiek yra svarbu, kad Lietuva būtų priimta į Suvienuytų Tautų narių skaitli, nes syki patapusį nare Siuvenytų Tautų, pati save galėtų daug sekmingiau ginti, negu dabar gali tai daryti.

Lietuvos Ateitis

NEZIURINT, kaip mes save nesiraminame, o vis tik nereikia pamiršti, kad ir sąjungiečių tarpe turime imperialistų ir to fakto niekas užgincyti neįstengs. Jeigu taip, tai pažiūrėkime teisybei tiesiai į akis, o pamatysime, kad Lietuvos ateitis yra labai miglota.

Mes lietuviai raminauės tuo, kad šį karą laimės sąjungiečiai ir kad jų karui principai pagrįsti Atlanto Čarteriu. Taip, Atlanto Čarteris turi gražius ir prakilnius punktus. Bet čia yra "bet". Tas "bet" yra tuo, ką visi žinome, jog Atlanto Čarterį pagamino niekas kitas, kaip tik dviejų valstybių vadai — Roosevelt ir Churchill. Žinodami tą faktą, tai žinome ir kitą, kad ne visi sąjungiečiai pilnai su Atlanto Čarteriu sutiko ir todėl ne visi pilnai už jį pasisakė. Žinome, kad Rusijai užmė labai ilgai davimui nors dalinam savo sutikimui ir tai jau nevisiems Atlanto Čarterio punktams; kad šiek-tiek už Atlanto Čarterį ir pasisakė, tai tuojau ant greitųjų pareisė, jog Atlanto Čarterio punktai neturi paliesiti klausimo tarpe Rusijos ir Baltijo valstybių. Lietuva, Latvija ir Estija, esą, 1940 metais "nusibalsavusios" prisidėti prie Sovietų ir todėl jos yra Rusijos Sovietų dalimi ir kad joks Atlanto Čarteris to kitaip nustatyti nei pakeisti negalės.

Ar kas nors iš sąjungiečių, ar bent Atlanto Čarterio autorių, tokiame Rusijos minėtų tautų užgrobumui pasipriešino? Netik kad nepasipriešino, bet Anglija, ar bent kai kurie jos vadai, net savo sutikimą buvo pasiriję duoti Rusijos reikalavimui. Vienok (gal išvengimui išsikovimo) bandyta neva tartis su S. V. prezidentu. Iš pasitarimo išėjo tas, kad net nei prez. Roosevelt nepasipriešino tokiame Rusijos imperialistiškai groboniškam pasikėsimui, ar, geriau sakant, Rusijos pareiškimui, kad ji nusprendusi Baltijo tautų laisvę po savo kruvinų kovų paminti. Vietoje pasipriešinimo, prez. Rooseveltas pateisino visą reikalą tuo, kad dabar, esą, nelaikas apie tai kalbėti. Tai aiški diplomatija.

Tokia diplomatija Lietuvai nieko nežada. O jeigu dar kas ir bandytų išskaityti, kad ji ką nors žada, tai žada tik tiek, kiek mes patys lietuviai savo darbu ir pastangomis mokėsime išreikalauti.

Daleiskim, karą tuojau laimi sąjungiečiai pilname dabartiniame sąstate. Tokis laimėjimas, o ypač greitas, visai žmonijai būtų džiaugsmingiausia žinia. Bet lietuviams, tikriems Lietuvos sunams ir pačios Lietuvos labui, jis vis tik nieko nežada. Nežada delto, kad jei, pavyzdžiui, Rusija laikysis savo nusistatymo (o kad ji laikysis, tai čia dviejų nuomonių būti negali), jog "Lietuva priklauso Sovietoms" ir jei iki tam laikui mes nemokėsime, kaip kad iki šiol nemokėjome, Washingtoną ir Londoną, o ypač Washingtoną, įtikinti, kad Lietuva yra verta ir turi teisę atstatyti savo nepriklausomybę; jeigu tie didieji vadai ir diplomatai neprivers Rusijos dabar savo pagaidavimo išsivadėti ir jį pakeisti, paliekant Lietuvą liuosam apsisprendimui, tai reikia neabejoti, kad Lietuva atsidurs Stalino glėby. Jei Rusija dabar nebus priversta savo imperialistiškai gošlaus užsimojimo išsivadėti, kuomet jau taip labai reikalinga Amerikos ir Anglijos pagalba, tai, karui pasibaigus, ji nei minty neturės Baltijo valstybių išsivadėti. O kas tuomet? Ar manai, mielas broli lietuvi, kad tuomet sąjungiečiai išnaudojo eis į gilesnius nusisipratimus su Rusija už Baltijo valstybes? Tokis mūsų manymas būtų labai klaidingas ir net praigastingas Lietuvos nepriklausomybės atstatymui.

Kompromisų pokarinėje konferencijoje, kai tokia konferencija bus, užteks ir be Lietuvos reikalų. Jei Lietuvos reikalo Washingtono valdžia nesiima ginti dabar, kuomet yra lengva, tai pokarinėje taikos konferencijoje Lietuvos reikalais rūpintis ir juos ginti visai mažai kas turės noro. Amerikai ir Anglijai prisieis rūpintis ir ginti daug jiems svarbesni ir didesni reikalai. Lietuvos reikale Stalinui prisieis tik pakartoti, kad Baltijo valstybės "nusibalsavo" pasilikti Sovietų dalimi — to ir užteks. Tiesa, kad Amerika Lietuvos prie Rusijos prijungimo dar nepripažino, bet taip lygiai tiesa, kad Amerika nieko apie tai Rusijai nesakė ir nereikalavo, kad Rusija paliktų Lietuvą patiems lietuviams po karui apsispręsti.

Tai, kol dar Amerika Lietuvos reikalą savo galutinio nuosprendžio nėra padariusi, tai dabar, ir tik dabar, dar yra laikas Amerikoje esantiems lietuvių diplomatomams, Amerikos lietuviams, visų pakraipų politikams, kuriems tik rupi Lietuvos laisvė, ir visiems veikėjams sugabiai ir vieninčiai dirbti: dirbti ta linkme, kad įtikinus S. V. prezidentą, jog tarpe Lietuvos ir Rusijos Lietuvos likimas turi būti išspręstas dabar tuojau, o ne karui pasibaigus.

Tam darbu, rodos, neužteks savitar-

pio, vien tik lietuvių, vieningumo. Man rodos, kad mums reikia jau dabar pradėti vienyti su latviais ir estais, kad suorganizuotų vieną bendrą tarybą ir kad ta taryba rastų budus prikalbinti Washingtono vyriausybę aiškiai, be jokio svyravimo, pasisakyti, ką ji apie Baltijo valstybes mano ir kad S. V. prezidentas tą aiškiai mintį pareikštų Rusijos Stalinui. Kuomet, tą atsiėms, kuomet S. V. prezidentas padarys Rusijai pareiškimą, kad Baltijo valstybės turi būti paliktos jų pačių, niekieno nevaržomos, pokariniam apsisprendimui, tai tik tuomet galėsime lengviau atsikvėpti ir turėti vilties, kad Baltijo valstybės, o gal ir Baltijo Sąvienytos Valstybės, bus laisvos ir nepriklausomos.

A. M. AUGUNAS.

Ištvirkimas!

"Tukstančiai yra velnių,
"O viena dievybė;
"Tukstančiai yra klaidų,
"O viena teisybė..."

"VELNIUT" galima rasti ir kitų tinkamesnių vardų, bet nesvarbu. Jis yra mytas, o daugiau nieko. Jis yra amžinas vienybės ardytojas, griovėjas, naikintojas. Velnio noras yra, kad viskas būtų išskirstyta chaotiškai, suatomizuota, dulkėmis paversta. Tose tamsiose dulkėse jis daros nematomas ir ne vienam žemės gudruoliui įkalba, kad jo net ir visai nesama. Pasi-naudodamas kitais savo žmogynais, jis kuria visur savo užnuodytą dvasios karalystę. Ir ji nėra fiktyvė, bet realiausia. Kaip ji atrodo, galima dalinai spręsti ir dabar iš šių dienų karo lauko ir mūsų tautos naikimo darbų, "raudonųjų" ir "rudųjų" rešimų, kur žmogus žmogui pasidaro jau nebe vilku, bet tikriausiu šėtonu...

Seniau, "atmetus Dievą", "gerasis kairiųjų tonas", reikalavo žmogaus gerbimo, bent žodžiais, laikymosi šio-kio-tokio žmogiskumo. Šiandien jau nueita toliau. Mat, "nebesant Dievo", ko čia besisielioti žmogumi?! Jei nesivaržoma Dievu — ko čia bežiūrėti persenuosio artimo meilės?! Žmogus yra ne daugiau, kaip paprastas gyvūlys. Iš čia prieita galutinė išvada: šalin Dievas, šalin artimas, šalin visos etikos normos, šalin elementario teisingumo vertynės! Visos priemonės geros, jei tik veda į tau reikiamą tikslą. Žudyk, šaudyk net artimus draugus, jei tik jie tau kelią pastoja. Sovietų Rusijoje ir Vokietijoje jau taip buvo daroma, nes Žinovjevas, Komenėvas ir kiti ant savo kailio tai išmėgino. Pasielkta net Meksikos ir ten Trockis prašalinta iš kelio. Daugelis klausinėja, kodėl vadaai yra tokie žiaurūs? Tai gi ir šis mano straipsnis gal kiek išaiškina. Juk daugelis jų išėjo aukštus mokslus, sakosi esą vargšų užtėrėjai, tarnauja žmonijai, "izmo" idealams, bet tuo tarpu jų retas kuris nėra susitepsęs žmonių krauju. Maža to, jie tame kraujuje tiesiog maudos ir baisiausiomis priemonėmis net nekaltų žmonių kančiomis sadistiškai gėris. Kodėl taip yra?

Man rodos, kad tai yra nuosėkli išvada iš paties ateizmo principo, nes jei tikrojo Dievo nėra, tai nėra nei aukščiausio autoriteto. Dievo vieta likos tuščia. Tuomet kiekvienas ateistas gali į ją repekiotis ir pasiskelbti — "pats esąs Dievas". Tuomet jo valia, bus Dievo valia. Jis galės išleisti savo įsakymą: "Klausyk, pasauli, aš esu tavo vienintelis dievas. Mane vieną tegerbsi ir man vienam tarnausi. Jokiu kitų dievų nepripažinsi ir jiems maldų nesiysi. Žmogų laikysi grynu gyvuliu ir gyvensi, kaip Epikurio meitėlis. Jei taip gyventi nepanorėtum ir butum sugautas begarbiną kuriuos svetimus dievus — labai nusidėtum man teisėtai ir vienatiniam savo dievui, taptum kontrarevoliucionium, vertu mirtimi nubausti".

Perskaite šiuos mano išsitarimus, sutiksite, kad Hitleris, jo gengsteriai yra tais dievais pasiskelbę. Naciai naikina lietuvius ir Lietuvą.

Šis karas yra ištvirkimo karas. Savęs "užtvirtinus dievu visagaliu" pasauly, atskiriems valstybiams spręsti tai nebeleidžiama. Jie savo pažiūras į pasaulį turi imti gatavas iš savo valdovų. O kadangi kiekvienas iš tų valdovų turi savo nusistatymus, tai valdovų įsitikinimai verčiami neilistomis dogmomis, kurių ne tik kad atmeti, bet nė paabejoti nevalia. Tokia tai yra ideologijos srity kairioji "raudono-rudoji" laisvė.

Pranašauta ateisianti visotinos meilės era. Niekas nekelsias balso prieš svetimas tautas ir svetimos nuomonės reikšėjus. Kaip gi yra ištikrųjų? Gi visai atvirkščiai. Rusai bolševikai žudo rusus nacionalistus, o lietuvis fanatikas — lietuvių tautininką. Ateistai neturi supratimo nei kas yra žmogus, nei kas yra žmonija. Neteko sąžinės!

Mes, besilaiką mūsų tautinio šukio (dr. V. Kudirkos): "Ir šviesa ir tiesa mūsų žingsniu telydi", esame sveiki žmonės, jungia

savy aukščiausią mokslą su aukščiausiu doro.

Atlanto Čarterio prez. Rooseveltas laikosi. Jo žodis reiškia aukštą žmogaus dorovės tezę. Jau vis garsiau kalbama apie konferenciją prez. Roosevelt, Churhillio ir Stalino trumpoje ateityje.

JONAS J. NIENIUS.

Mano Dalis...

JŪS VISADOS geriau gyvenot už mus. Jūs stubos lubos pora colių aukščiau pakeltos už mūsų. Jūs kedės minkštose, plachose, kambariai didesni. Jūs liuosai prie stalo susėdę vakarienės pavalgot, o mes susikimšę. Jūs lėkštei ar puodukui iškilus išmetat, o mes vartojam kol visai sutruksta. Jūs mažą šeimyną su visokiais pinigais, o mūsų didelė su mažos krautuvėlės įėjomis.

Ant mūsų gatvės visoki gyvena, o ant jų tik gerai pasiturinti. Mūsų gatvės žmonės pas jų gatvės žmones galima tik dirbti arba pro juos praėti.

Aš niekad nepamiršiu, kaip kartą jį vienturtis sunus, Jonas, užėjo į tėvelio krautuvę cigarečių. Mes visos sustoję į eilę žiūrėjom, kol jis išėjo. Mums buvo naujiena ir didelės mūsų paaukštinimas. Mes visiems pradėjom girtis, kad jį lankot mūsų krautuvę. Tėvelis juokėsi, sakydamas: "Jei dažniau užeis, gal kartą ir įsimylėsi..." O mūsų buvo pulkas, visokių. Nežinau, ką seserys manė, bet aš, budama negražiausia, nieko. Jei budavo kada ir atbėga kokia mintis apie kokį vyrą, tai, pasižiūrėjus į veidrodį, viskas išsiblaškavo.

Man budavo pikta, kai seserys dabydavosi, staidydamos prieš veidrodžius. Mene joks pasidabinimas nepapuošdavo. Man buvo tik kasdieninis darbas, lėkščių plovimas, krautuvę stovėjimas. Jau man nei vilties, nei ateities nebuvo. Negražuolei nieko nėra nei šypsenų, nei juokų, nei vyro, nei vaikų...

Metai bėgo — seserys ištėkėjo. Jonas apsidėdė su kokia tai turtole. Visų vaikai augo, o aš senau viena. Manęs niekas nenorėjo, ir mane niekas nežiūrėjo. Į krautuvę užėję vyrai, nežiūrėdavo į mane, bet į netvarkingai suverstus pasienius maišus ir bačkas. Iš pradžių tas mane baisiai užgaudavo. Metam bėgant, pradėjau apsi-prasti. Pradėjo būti ramu ir vienai. Sudžėdėjau ir rundą. Pradėjau pamažiau vaikščioti krautuvėje ir namie. Jau tėveliui sakant: "Merga laukia, jos dalis auga..." aš irgi nusijuokdavau bejausmiai.

Karui užėjus, jį tarnai pradėjo mūsų krautuvę lankyti dažniau ir dažniau. Vietoj važiuoti kur toliau, Jonas užeidavo vakarais degtukų ir cigarečių. Pas mus vis dar budavo galima gauti kaimynams tik nori. Tėvelis tokiems kaimynams ir patal-kaudavo.

Jonas jau dabar senyvas vyras. Tų dviejų mergaičių tėvas. Aš jas dažnai matau mūsų krautuvę pravažiuojant dviračiais. Jau paaugę mergaitės. Jų motinos niekad nematyti. Sako, kad ji vis važinėja po kitas šalis. Retai kada namie.

Jonas keistas vyras: niekad nežiuri į kampus, bet man į akis. Kartais net nusišypo. Man ko lipant aukšty, vis pažiuri į mano jau gerai storokas kojas. Kai kada pagelbsti nultipti, ranką paduoda. Aš tik apraustu, širdis pradeda plakti smarkiau.

Vakarais jau vėl pradėdau nerimauti. Ant gonkų vėl ilgus vakarus leidžiu, ilgiau, ir į tą kraštą žiūriu — gal praeis, gal praeidamas galvą linktels... Kas galėjo manyti, kad mano amžys tokia susistovėjus ramybė galėtų būti sudrumsta...

Nesugrąžinsi, nesugrąžinsi man tos ramybės ir, tikrai žinau, nepadarysi mane laiminga... Ne mane, ne mane... Ne tu, ne tu, Jonai... Tave mylint, dienos eis pamažu. O po karo, kai viskas sugrįš į senas vėžes, tu vėl pradėsi mažiau ir mažiau mūsų krautuvę lankyti. Turint užtikintai gazo ir tarnų, tu vėl grįši į savo seną vietą — tu busi mums neprieinamas, kaip prieš karą. O aš, besiraminama, visai pasensiu, protu taip tave mylinčią širdį suminsiu...

Tu šiandien atėjai užsisvajojęs. Tavo veidas susirupinęs, rimtas. Man atsisojus tau patarnauti, tu paėmei mano minkštą, sunkaus darbo nedirbusią, ranką. Aš be žodžio žiūrėjau į tave. Tu pasitraukėi mano drebančią ranką arčiau prie savęs ir tavo galva palinko arčiau prie mano galvos. Jei ne siauras kaimas tarp mudvių, mudu būtume buvę vienas kito glėby.

"Aš noriu tau ką pasakyti", tu išta-rei pamažu.

"Gerai", aš vos-nevos iškėpavau. "Aš nežinau, ar tu žinai", tu pradėjai, "kad aš esu našlys. Mes nenorėjom mergaitėms pasakyti pirmiau. Slėpėm nuo visų. Mano moteris mirė Anglijoje. Jau septyni metai atgal. Dabar jau jos apsi-pratę, paaugę. Mes joms galime pasakyti. Aš tave senai myliu... Buk mano... Buk mano moteris..."

"Busiu, busiu..." aš pasistiebiau ant galų pirštų, kad pasiekti lupom tavo ve-

da... Tu apėjai apie staliuką, kad mane arčiau priglausti. Tėvelis, stovėdamas tarp durų, nusišypojo patenkintai: "Merga laukia, jos dalis auga..."

"Taip, tėveli, taip", aš sušnibždėjau besiglausdama arčiau Jono. Šiandien aš laiminga. Taip, didžiai laiminga!...

ONA PUCETAITE.

Popierinė Roželė

LIETAUS permerkta avalynė ėjau šaligatviu, taškydamas vandenį į jos lapą. Kambarį būtų buvę matyti tik pasi-lenkus ir prie drėgno stiklo pamačiau popierinę raudoną roželę. Toliau matėsi jos išblyškęs veidelis kažin kokiąje lovutėje, bet visos mergytės nemačiau. Už jos juodavo rusio tamsa. Jos akys keistai žiūrėjo į lietu laukę ir į mano kojas. Aš jau blaui-nau, taškydamas vandenį, paskutinę langlelio šviesą. Mergytė buvo panaši į popierinę roželę, tik roželės tebuvo išbalęs vienas skruosto kraštelis, kurį lietė lango drėgmė, o jos skruosteliai buvo išbalę abu, nes juos visuomet lietė viso rusio drėgnuma...

Tėvelis buvo sargas. Valydavo kiemą ir gatvę už butą, kuriuo naudojosi. Už tai dar turėdavo šeiminkui prinešti vandens, prikaptoti malkų. Mama turėdavo net skalbti baltinius kas savaitę, vis už tą patį, plauti grindis. Tėveliui mirus, mama turėjo visą tą daryti pati. Budavo nemažai dienų be duonos, kai dar tėvelis buvo gyvas, bet vis dar pasitaikydavo jam uždirbti, išėjus kam nors malkų papjaustyti, pakaptoti. Už gautus du tris litus, budavo, namie iškelia mama visą puotą: netrukdamo tą dieną duonos, nupirkdavo silių. Dabar mama išėiti uždirbti negalėjo, todėl gyveno tik iš to, ką duodavo šeiminkė arba koks nors gyventojas, kuriam reikėdavo atnešti vandens, paštuoti kambarį.

Skaistulė, taip ją vadino mergaitės, kai ji dar lankė mokyklą, pradėjo gulėti lovutėje jau pavasarį. Gal per daug buvo ji jau išbalusi, kad nebegalėjo atgriebti jos sveikatos nei žydinti vasara, nei meili motutė saulė. O ir iš kur gausi tiek saulės ir vasaros žiedų, jeigu reikia gyventi rusų ir bėginti daugiausiai po sūnara ir dulkėtą kiemą. Gulėdavo ji, Skaistulė, balta baltutė, kaip tikra skaistulė, ir tik sakydavo retkarčiais: "Mama, aš norėčiau daug vasaros žiedų, kurių yra laukuose..." Mama kartais parnešdavo kokią lauko gėlę, kurią gaudavo turguje pasisukusi, bet tos gėlės greitai nuvydavo ir tamsus rusys vėl pasidarydavo niurus ir be gyvybės. Šeiminkės dukte padovanojo kartą Skaistulei vieną popierinę raudoną roželę. Pati ją Skaistulei atnešė, bet buvo vėliau mamos subarta už tai, kad vaikščioja į rusų. "Ta mergaitė serga džiova, tu nevaikščioti ten, apskrėsi ta liga..." — tarė šeiminkė savo dukterei ir nuo to laiko viena apibuluku si popierinė roželė beliko ženklui iš išorinio pasaulio — daugiau niekas nelankė sergančios Skaistulės, jei bent menkintis saulės spindulėlis... Ir budavo ilgą, lyg dienos būtų naktimis, bet pavaikščioti mergytė jau nebegalėjo.

Pradžioje vasaros kartą Skaistulė pamatė, kai prie kiemo vartų sustoję automobilis ir iš jo išlipęs žmogus nuėjo sudėti kai kuriuos daiktus. Vėliau išėjo šeiminkė ir jos dukte, pasirušiosios kelionėi, ir dukte, žvilgtelėjusi ir sutikusi alkaną Skaistulės žvilgsnį, pamojo ranka, tardama: "Mes važiuojame su mama prie jūros... Iki rudens..." Skaistulė tiek apie jūrą teži-nėjo, kiek apie ją skaitė, budama mokykloje:

"Jura motinėle
tur dukrelių būrį,
vėjui tėvui liepiant
visos šokti turi..."

"Mamyte" — tarė Skaistulė tą vakarą, "ar tu mane nuveši kuomet nors prie jūros? Juk taip būtų gerai ją pamatyti..." Ir mergytės galvelėje kilo vaizdai, kai jura meta gintarą, kai pučia platus vėjas, kaip spindi pajurio smėlis... Mama atsakė, kad prie jūros gal teks Skaistulei nuvažiuoti, gal paims kartais kas nors ją su savim, kai ji galės vaikščioti, kai galės padėti, kur reikės, dirbti, pažaišti su mažesniais vaikais, juos panešioti. "Kitaip prie jūros nepateksi, reikia turėti labai daug pinigų..." Jei būtų tėvelis, mama butinai pasistengtų, kad Skaistulė galėtų nuvažiuoti prie jūros. Mama sutiktų mažiau pavalgyti per dieną, kad tik susidėtų tiek pinigų, kiek reikia kelionei dukrelei. Gal kas priimtų drauge nors pagloboti.

Kai nuo saulės pro menką langelį ėmė vis labiau blukti popierinė roželė, Skaistulė kartais ilgai pamanydavo apie laimingą šeiminkės dukterį, kuri tuo laiku turėjo žaisti pajury, bėgioti su kamuoliuku, eiti į bangas... Skaistulės manymu, jai buvo pergerai. Juk šeiminkai ir taip turi keletą didelių kambarių, nemažai juose saulės, jie turi visuomet pavalgyti, nes ir mamytei kartais duoda duonos kampelį... Galėtų apsieiti ir be jūros...

Ir tikrai, kai prie rusio sienos balavo Skaistulės vis nykstantys veidelis ir palaipai-nui bluko popierinė roželė, Palangoje prie jūros žaidė šeiminkės dukte. Ji ten susirado daug naujų draugų ir juokas pripildydavo jos dienas, kurios buvo kupinos saulės ir oro platybės... Apie mirštančią miestą rusų Skaistulę prie jūros nebuvo galima galvoti — ten plastėjo jaunystė ir gyvybė, visi buvo gerai nusiteikę, lyg dalelę saulės įspylę į dviasią...

Zydėjo šimtais ir tukstančiais žiedų vasara, brendo ir noko vaisiai, skverbėsi sveikata į laimingųjų žmonių kunus, bet Skaistulė nyko, kaip kirmėlės ėdamas lapelis. Nyko ir niekas apie tai nežinojo, niekas neaplanė jos... Tik mamytė vis taip pat ramindavo ją, sakydama: "Dar truputį palaik, mažyte, dar pakentėk — išvažiuosime į kaimą — galėsi ten ilgiau pasilikti, linkma sveika sugrįši..."

Kai nuo saulės kaito raudonavo obuoliai, kai vasara gražiai ruošėsi paminėti baigtuves — vieną naktį Skaistulė nepaprastai kosėjo...

Rytą Skaistulė jau gulėjo sustingusi ant tos pačios lovutės. Jos rankoje buvo popierinė roželė. Paskutiniai jos žodžiai buvo: "Mamyte, aš noriu daug gėlių..." — ir jos rankutė nesąmoningai pasiekė — popierinės roželės pusę...

Miesto valdyboje šiaip taip mama gavo pašalpą karsteliui nupirkti. Nebuvo didelių laidotuvių, nebuvo papuošimo. Skaistulė, balta baltutė, gulėjo baltame karstelyje ir iš jos veido išraiškos buvo galima spręsti, kad ji tebenori daug gėlių. Vieną gėlę ji rankose turėjo — tai buvo popierinė roželė, kurią pavasarį šeiminkai ruošėsi išmesti laukan, kaip nereikalingą daiktą. Ta roželė buvo vienintelė, kuri palaidėjo Skaistulę į žemelę. Tik roželė jau nebebuvo taip raudona, kaip anksčiau — paskutinę jos varšą nuplovė mamytė ašaros, kurios krito ant roželės laikančių negyvų rankų. Parvažiuosius šeiminkės dukte, prabėgdama gatve, kartą pasilenkusi pažiūrėjo į rusio langelį, bet nei popierinės roželės, nei Skaistulės veido ten nebeapamatė. Kai paklausė savo mamos, kodėl ten jos nebesimato, sužinojo, kad Skaistulė mirė nuo džiovos ir kad tur but jos mama taip pat nuo to mirs. Girdi, reikės kito sargo, nes ji ir taip jau nebesugeba darbų atlikti, o be to dar gali kitus gyventojus savo liga apkirsti...

AREJAS VITKAUSKAS.

Grozis ir Meilė

KURIE nesusikūrė savo aš, tiems grožis yra pasėtas tik objektiviose formose; bet kurie susikūrė savąjį ego, tiems grožis auga ir klesti, kaip išvini kuryba. Tai yra, grožis, kaip ir gėrybė, teka iš objektyvaus į subjektinį pasaulį. Tai yra grožio evoliucijos atvaizdas, parališikai tekas per meilės evoliuciją. Išties, gyvenimo mene pati meilė yra meno pasitenkinimas.

Jeigu mes galėtume suprasti, kodėl meilė gyvuoja — mes žinotume, kodėl grožis laikosi.

Meilė yra gyvenimo pasitenkinimas. Nėra nemeilus gyvenimo. Tiktai relativus pasaulio tvarkoje meilė ir gyvenimas atrodo esą vienas nuo kito atskirti. Gyvenimas yra savy siekimas; ir net kai tikslas yra pilnai pasiektas, gyvenimas dar lieka gyventi.

Kas yra pats savy siekimas, tas yra meilė. Kitais žodžiais tariant, grožis ir meilė yra vienas ir tas pats branduolys.

Grozis yra forma matoma objektyviai, kadangi meilė yra forma jūrima subjektyviai.

Kur nėra meilės, ten nėra meno. Meilė nudengia absoliuto gyvenimą. Kur absoliutus gyvenimas yra nudengtas, ten ir absoliutus grožis nudengtas.

Vienintelis kelias, vedas į grožį, yra meilė.

Kopkime į kalną meilės kopėčiomis, nes kalno viršūnėje yra visumos sostas.

V. J. B.

Niekad Netekėjo

Niekad netekėjo Nemunas iš marių, Vakar nesugrįžo, nesugrįžo nai... Žodžiai it varpeliai pūjoj suskambėjo, O ausyse aidas liko amžinai.

Taip, gražiausi metai bus kiaura elipsė, Lyg žiema peizažą uždengs baltai... Kažkeno dar akys erdvėje besypo — Kaip tik kuditystė šypo nekalta.

Gal net nė nesypo, gal net nė ne aidas Man ausyse skamba, o tik šiaip skaudu, Kad buty prasmego taip ne vienas veidas, Kai į šieną vyto begalės žiedų...

O vėjeliai dvelkė — gražią ir nemarią, O žiedai kvepėjo tasyk dyvinai, Tik nebetekejo Nemunas iš marių, Tik negrįžo vakar, nebegrįžo nai...

J. AISTIS.

(Iš "Be Tėvynės Brangios".)

SLA Reikalai ir Veikla

Organizuokime Naujas Kuopas

TOLI GRAŽU dar ne visose lietuvių kolonijose yra SLA kuopos. O yra nemaža dar tokių kolonijų, kur gyvena daug lietuvių ir kur nėra rimtos pašalpinės draugijos. Todel tose kolonijose būtų galima suorganizuoti SLA kuopas, kurios labdarybės srity galėtų patarnauti tenatiniams lietuviams.

Kas tai atliks?

Laikė šio vėjau neturime generalinių organizatorių, kurie apimtų tam tikras sritis ir veiktų ten, kur nėra SLA kuopų. Taip esant, aiškus dalykas, tas kolonijas privalo aprūpinti organizatoriai tų kuopų, kurios randasi netoli tų miestų, kur dar nėra SLA kuopų. Jie galėtų kaip nors susidaryti pažintis su tų kolonijų lietuviams ir pradėti veikti, pradėti organizuoti SLA kuopas.

Suorganizavimui naujos kuopos reikia tik dešimt narių. Tai nedidelis skaičius, kokį nesunku surasti. Organizavime naujų kuopų, Contris padeda iš visų išgali: suteikia reikiamas informacijas, reikalingą medžiagą ir visokių patarimus, kaip reikia suorganizuoti naują kuopą.

Daugely kolonijų, kur jau yra SLA mišrios kuopos, galima suorganizuoti vien moterų-merginių kuopas, į kurias ypač galima pritraukti daug čia gimusių-augusių merginų ir moterų. Taipgi tose kolonijose galima būtų suorganizuoti mažamečių berniukų ir mergaičių mišrias kuopas. Moterų ir merginių kuopas pavyzdinčiai veikia, kur jų tik yra. Šiuo tarpu mes turime tik tris kuopas, kurių dvi randasi Chicagoje, o viena Bostone. Kodel tokių kuopų negalima turėti New Yorko-Brooklyne, Philadelphiaje, Wilkes Barrėje, Scrantone, Worcester, Hartforde, Detroite, Clevelande ir kitose didesnėse lietuvių kolonijose?

Moterų ir merginių kuopas suorganizuoti nesunku, bet naudos iš jų būtų daug: jos galėtų veikti taip gražiai, kaip veikia jau esančios kuopos. Organizatoriams už suorganizavimą naujų kuopų bus duodama specialis atlyginimas. Todel kiekviename visus organizatorius didesnių kolonijų ta linkme pasidaryti. Kviečiame ir tuos organizatorius, kurie gyvena netoli tų kolonijų, kur dar nėra SLA kuopų, pasidaryti, o gal ir yra galimybių ten naujas kuopas suorganizuoti.

Šis vėjau turi būti vėjau! Jis turi apimti visą Ameriką. Laikė šio vėjau SLA evangelija turi sklęsti po visas Amerikos lietuvių kolonijas ir ten, kur dar nėra mūsų organizacijos kuopų — jos turėtų laike šio vėjau atsirasti.

Mes, pradėdami šį vėjau, reikiame pageidavimą, kad turime gauti bent 2,000 naujų narių. Jis taipgi turi mus duoti bent kelias naujas kuopas, o ypač čia gimusių jaunimo ir moterų-merginių kuopas. Ir tai neper sunkiausia atsiekti. Ir tai atsieksime, jei tik visi organizatoriai, visi SLA nariai to sieksime!

Pasišventimas Darbuose

Susiv. Liet. Amerikoje organizatorių patarimai
REFERATAS,

skaitytas SLA 5 apskr. suvažiavime balandžio 18 d.

Organizacinis darbas šiandien pas lietuvių taip, kaip ir pas svetimačius, kas kartas įgija didesnės svarbos, o ypatingai nuo tų laikų, kai mes pradėjome įgauti nuomę, jog Lietuva privalo tapti nepriklausoma ir savistovė valstybė, t. y. turi priklausyti lietuviams. Lietuvos laisvės klausimas ne vieną mūsų pasakato galvoti, kaip mes valdysime, atgavę Lietuvai nepriklausomybę. Juk mūsų reikės atlikti įvairių įvairiausių darbų, ir sunkiausi darbai, kaip antai: žemdirbystės srity mes atliekame juos, nors ir senoviskų būdu, bet atlikti mui kitokių darbų reikės išsilavinusių darbininkų.

Paėmus į savo rankas visą Lietuvos industriją, kaip pačioje Lietuvoje, taip ir užsienyje — bent didesniose uostuose — reikia turėti savi žmones: naujokais budami, turime parūpinti sau įvairioms šakoms prityrusius žmones, gerus organizatorius, o jų pas mus tuo laik atrodė kaip tik permaža. Bet, iškovojus Lietuvai nepriklausomybę, pasirodė, kad lietuvių nepastatėsi organizatoriai, jei dar negabesni už daugelį kitų tautų: bėgy 22 metų savo nepriklausomybės jie išbudo, joje, iš grūvėsiu priklė Lie-tuvą taip, kad be svetimų pagalbos žydėti pradėjo visų Lietuvos gyventojų gerbuv.

Aišku, reikia gerų organizatorių šalies interesų tvarkymui, palaikymui savo rankose šalies prekybos ir visos industrijos. SLA organizacija, kuri gyvuoja per pastaruosius 57 metus, senai turėjo išauk-

siai galime pasakyti, kad tai nėra priežastimi naujų narių per istisus metus negavimo. Kol žmonės bus, tol jiems savitarpinės pašalpos organizacijos reikės, tik mūsų organizatoriai turi atkreipti daugiau į tai dėmesio, turi stengtis atlikti savo pareigas. O ypatingai dabar, kuomet Pildomoji Taryba yra paskelbusi vėjų naujų narių gavimui, organizatorių lenktyniavimai turėtų būti toki entuziastiški, kaip kad pas amerikonus arklių lenktynės.

Kiekvienas organizatorius turi būti užsitikrinęs, kad dirba tokį darbą, kuris netik yra paprasto žmogaus užsiėmimu, bet kuris turi tam tikrą pagarbą, surišta net su tikru medžiaginiu atlyginimu ir kuris turės ateityje nemažą reikšmę paties tokio organizatoriaus abelame ir privačiame gyvenime. Jei organizatorius išpildo savo pareigas, tai jo pažintis tarpe žmonių platinasi, įtekėmė auga su kiekvienu diena. Tat jei jam prisieis užimti ir kitą kokią vietą, jis bus atsakantis, nes bus susipažinęs su žmonių būdu, žmonėse turės pastikėjimą, bus žmonių gerbiamas ir remiamas. Tat gera yra būti organizatoriumi ir teisingai informuoti žmones!

Organizatoriai netiesybiškai žmonėms sakyti netiesybiškai. Jie privalo visuomet nurodyti tą, ką organizacija duoda, ką priziada ir ištesi, idant pačiam organizatoriui nebūtų nesmagumo suėjus žmones kitu kartu. Reikia atstovauti organizacijai taip, kad, prisitęsęs reikalui, galėtum drąsiai stoti prieš tuos pačius žmones ir atsakyti į daromus užmetimus, jei kada panašūs dalykai atsitiktų. Taip elgdamasis, įgiję žmonių pasitikėjimą ir pagarbą.

Jei paimsi studijuoti organizacijų reikalus, tai pamatysi, kad teisingiau ir tvarkingiau vedamos organizacijos nerasi, kaip kad yra dabar Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Bet jei tamstai kokių nors būdu atrodytų, kad reikia bent kokie dalykai pagerinti, tai visuomet tamstos patarimai bus priimami. Tamstos kooperacija visame organizatavime darbe yra pageidaujama, delto neprivalai tylėti ir "nieko neveikti" per istisus metus. Nesuprantamus ar tamstos manymu, netinkamus dalykus galima pakeisti, jei tik tokie pakeitimai būtų praktiški ir pritaikomi prie mūsų organizacijos. Nežiurint, kaip mažas pagerinimas būtų, jei tik jis pritaikomas yra prie mūsų gyvenimo, yra pageidaujamas ir atneš organizacijai naudą.

Pirmieji organizatoriai užsieniai turi būti daromi tik tuomet, kuomet jis turi pilną pasitikėjimą pats savi, kad atliks gerą ir naudingą darbą sau ir kitiems.

Kiekvienas laimėjimas visuomet pas žmogų susitveria jo mintyse. Pirm, negu jis pradeda savo darbą, jis ap-svarsto, ar savo pinigą deda ant riziką. Godumas didelio pelno niekuomet nėra atsiekiamas ir apie tai visuomet reikia įtikinti žmogų, kad tik sunkiu darbu ir taupumu gali sau ateiti užtikrinti. O kas yra saugesnis už SLA, senatvės sulaukus?

O g a n a z i a t o r i u s, gyvenančiam dideliame mieste, lietuvių nelengva surasti. Bet niekuomet nereikia nustoti vietos, kad jis negali rasti lietuvių, kuriuos galima prikalbinti prie mūsų Susivienijimo. Tas pats yra ir mažesnėse kolonijose. Jei kartą apsilankius ir išaiškinus organizacijos tikslus ir reikalingumą priklausyti prie SLA ne-

pasisekė prirašyti vieną kitą asmenį, tai nereikia nustoti vilties. Atsimink, kad tamsta tik grūdą pabėrei dirvon: jis išdigs ir rasi jį išbujojusį, kuomet antru kartu nueisi. Tik neleisk tam grūdai supu-ti!

Priežastį savo apsilankymo į tą pačią vietą gali surasti taip dažnai, kaip dažnai nori apsilankyti. Pavyzdžiui, nu- nešk naują knygą parodyti: parduosi-neparduosi, bet ta priežastis apsilankymą pateisins, ir prie tos progos turėsi laiko mandagiai priminti apie SLA reikalus. Pasiulyk užrašyti laikraštį, kurio jis neskaityo. Tai kita apsilankymo priežastis. Panašių vizitų tamsta gali surasti vieną po kitai, ir jei tik pasišventimas tam darbui bus tvirtas — daug ko tamsta atsiekti gali.

Dar vienas sveikas patarimas. Buk atydus. Tėnyk, apie ką toks žmogus mėgsta kalbėti. Pakreipk kalbą ton pusėn. Pats mažai kalbėk, nes žinai, kad kitas nemažiau nori kalbėti už tamstą. Duok jam progos išsikalbėti iki norui, o įsigysi jam draugiškumą, ką laimėjęs, laimėsi jį!

S. L. A. Kuopų Veikla

SLA Šesto Apskričio Suvažiavimas

SLA šesto apskričio suvažiavimas įvyks gegužio 23 d., 1943 m., North Side kolonijoje, žinomoj J. Grigaicio svetainėj, 3804 W. Armitage Ave., 1 val. popiet.

Kadangi šio apskričio sekretorius p. K. J. Semaška ap-leido Chicago ir rezignavo iš šesto apskričio sekr. pareigų, tai valdyba laikiniu sekretorium išrinko K. Čepuką. Todel prašome šesto apskričio kuopų sekretorių, kad kuopų delegatų mandatus prisistumet laikino sekretoriaus vardu ir adresu:

K. Čepukas,
1534 N. Oakley Blvd.,
Chicago, Ill.

Taipgi visų kuopų ir visus delegatus būtina kviečiame dalyvauti šiame metiniame suvažiavime. Apart kitų svarbių reikalų, bus ir apskričio valdybos rinkimas.

K. Čepukas,
Laikinas sekretorius.

Washington, Pa.

Iš SLA 258 kp. susirinkimo

SLA 258 kuopos susirinkimas įvyko gegužio 2 d. Nors ne visi nariai atėjo, bet svarbių reikalų atlikta daug. Daugiausia kalbėta apie busimą SLA 3 apskričio suvažiavimą, kuris įvyks gegužio 30 d. mūsų mieste. Išrinkta du delegatai į tą suvažiavimą: M. Yanavičienė ir A. Kudokas.

SLA 3 apskričio suvažiavimas įvyks aukščiau minėtą dieną, 700 Maple Ave., Washington, Pa., pas Antaną Gravelį. Važiuojant gatvekarį iš Pittsburgh, reikia išlipti prie Jefferson ir Woodland Avenues, o iš ten mūsų kuopos nariai parodys, kur reikia eiti. Jei važiutumet traukiniu, tai išsėskite Chestnut, tai paimekite Jefferson gatvekarį ir važiokit iki Woodland Ave. Važiuojant autu o bilias, pasukite į Maple Ave. ir važiokite į rytus. Jei važiutumet busu — taip pat paimekite Jefferson Ave. ir važiokit iki Woodland Ave.

Gerbiameji delegatai, nesivėluokite pribūti, nes washingtoniečiai visus jus pasi-tiks gražiai ir mūsų gospadi-nės turės parengę skanių užkandžių, o gospadoriai — tokio "gardaus ir šlapio". Vi-si busite draugiškai pavašin-jimi po suvažiavimą, tik laiku atvykite, kad galėtumė anks-ti suvažiavimą užbaigti ir daugiau laiko pasivaikšiniui turėti.

M. Yanavičienė.

ir prirašyti jį prie SLA tam-stai nebus sunku. Labiausiai saugokis ginčytis, kad ir apie pačią organizaciją, nes diskusijose gali nustoti draugo. Atsimink, kad tik tuomet tu-rėsi pasisekimą, kuomet pa-mažu, po truputį įtikinsi ir suteiksi supratimą, kad geres-nės organizacijos už SLA lietuvių gyvenime nebuvo ir nėra. Susivienijimo tam žmo-gui reikia nemažiau, kaip ir tamstai. Jeigu tamstai reikė-tų dešimtį kartų pas tą patį žmogų sugrįžti, tai kiekvieną kartą grįšk su linksmu veidu ir šypsena.

Neapsirinksiu pasakydamas, kad šiame suvažiavime, di-delėje daugumoje, esame tie patys žmonės, kuriems arčiau-siai prie širdies guli mūsų organizacijos reikalai, todėl jei ir nieko naujo jums bro-liai šiuo referatu nepasakiau, bet manau, kad ir laiko berei-kalingai nesugaišinsim, pasi-klausydami šiu kelių patari-mų.

Daugiau pasišventimo mūsų darbams, o bus atsiektas tiks-las, kurio mes siekiame jau per daugelį metų!

A. B. Strimaitis.

Pittsburgh, Pa.

Sidabrinis jubiliejus

SLA ilgamečiai nariai, Antanas ir Sofija Janulevičiai (Johnsonai), minėjo sukaaktu- ves savo 25 metų vedybinio gyvenimo balandžio 28 d.

Lietuvių Piliiečių draugijos svetainėje buvo susirinkę apie pora šimtų artimų draugų jubilatus pagerbti. To vakaro vedėjas, Liet. Piliiečių draugi- jos pirmininkas J. Norris, pakvietė svečius sėstis prie puikiai papuoštų stalų. Sve-čiams susėdus, visi stalai už- pildyti skaniausiu maistu ir išsigerimais. Laikė vakarienės buvo pakviesta keletas svečių pasakyti kalbas. Pirmutinis buvo SLA vice prez., J. K. Mažukna, kuris prisiminė apie 25 metų pergyventus laikus įvairiuose veikimuose tarpe draugų ir draugijų. Taipgi priminė, kaip 25 metai atgal Antanas nešiojo Dėdės Samo uniformą, budamas Pirmo Pa-saulinio Karo kareivių, o dabar jo sunus tą pačią unifor-mą nešioja ir dalyvauja Anta-rame Pasauliniame Kare ir kovoja už tą pačią demokrati- ją. Antra kalbėtoja buvo po-nia B. Pivarunienė, kuri pas- veikino nuo įvairių Pitts-burgho moterų draugijų ir nuo visų svečių suteikė ju-biliatams dovanas ir perskai-tė pasveikinimus.

Kiti kalbėtojai pasakė trumpas kalbas: J. Virbickas, F. Radgers ir keletas kitų. Pabaigoj padėkos kalbas pasakė abudu jubilatai, kurie dėkojo svečiams už atsilanky-mą ir suteiktas jiems dova-nas.

Žodis apie Antaną ir Sofi-ją Janulevičius. Ši pora sutati-nai darbuojasi per ilgus me-tus įvairiose Pittsbu-rgho draugijose. A. Janulevičius o SLA įsirašė apie 30 metų atgal. Per ilgus metus buvo S. L. A. 86 kp. sekretorium ir organizatorium ir yra labai daug pasidarbavęs del Susi-vienijimo. Kaip senas Pitts-burgho gyventojas, jis pri- klauso prie visų Pittsburgho didžiųjų draugijų ir daug vei- kia jose; ir dabar eina gas-padoriaus pareigas vienoj iš didžiųjų Pittsburgho drau-gijų, tai yra Liet. Piliiečių Draugijoje. Todel už savo darbštumą ir draugiškumą Antanas ir Sofija Janulevi-čiai turi daug širdingų drau-gių, kurie linki jiems daug lai-mės ir pasisekimo per ilgus metus pasekmingai darbuotis lietuvių gyvenime ir laimin- gai sulaukti auksinio jubilei-jaus.

Jusų Draugas.

Worcester, Mass.

SLA 57 kp. piknikas

SLA 57 kuopos piknikas į- vyks gegužio 23 d., Olimpia Park, Shrewsbury, Mass. Šir-dingai prašome visus SLA 57—318 kuopų narius ir ki-tus visus Worcester ir apie-linkės geros širdies lietuvius ir lietuves pribūti į mūsų ge-gužinę, kur susiję motinėls pasikalbės apie savo sunelius, kurie į karūžę išėję ir kurioje šalelėj kariauja už visos žmo-nijos laisvę, sykiu ir mūsų brangios Lietuvos išlaisvini-mą. Šiam piknike bus visko: gerų gėrimų ir visokių už-kandžių. Visi dalyviai bus pilnai patenkinti.

K. P. Šimkonis,
SLA 57 kp. pirm.

Tacoma, Wash.

A. a. Antanas Atkočaitis,
SLA 189 kuopos narys

Kovo 14 d. netikėtai numi-rė SLA 189 kuopos narys, Antanas Atkočaitis, sulaukęs 56 metų amžiaus. Iš Lietuvos velionis paėjo iš Tauragės apskričio, Pagramaco parapijos, Sungailiškių kaimo.

Į Suvienytas Valstijas at- vyko 1904 metais. Į Tacoma atvyko 1908 m. ir čia išgyve- nc iki mirties. Velionis išdir- bo vienoj kompanijoj per 35 metus. Prie SLA prisirašė ba- landžio 14 d., 1923 metais ir per paskutinius kelis metus buvo mūsų kuopos vice pirm. Velionis priklausė ir prie vie- tinės DLKV draugystės.

Velionis palaidotas kovo 17 d. su bažnytinėmis apeigomis, Kalvarijos kapinėse.

A. a. A. Atkočaitis didelia- me nuliudime paliko savo mo- terį Aleksandrą, 1 sunų, 2 dukteris, 4 anukus, brolių Aug. Atkočaitį ir brolio su- nų.

Mes reikiame galią užuo- jautą Atkočaitienei, jos visai

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai išrašyti gegužio 8, 1943 m.

Išmokėtos pomirtinės

PRANAS RADZVILA, 68 kp., Lee Park, Pa., gimęs spalio 24 d., 1885 m., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė sausio 5 d., 1919 m. Numirė bal. 19 d., 1943 m. širdies liga. Velionio material, Agotai Radzvilienė, pomirtinės išmokėta \$600.00
MARÉ MICKEVICIENÉ, 124 kp., Hartford, Conn., gimęs sausio 20 d., 1871 m., Vaišvilų kaime, Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė kovo mėn., 1903 m. Numirė sausio 27 d., 1943 m. širdies liga. Velionės sunui, Petriui Mickevičiui, pomirtinės išmokėta \$300.00
PETRIAS LISIAUSKAS, 166 kp., Simpson, Pa., gimęs birželio 7 d., 1893 m., Pomusų kaime, Musnikų vals., Vilniaus rėd. Prie SLA prisirašė liepos 7 d., 1918 m. Numirė bal. 17 d., 1943 m. uždegimu plaučių. Velionio material, Grasiladai Lisauskieni, pomirtinės išmokėta \$1,000.00
JONAS STANKUS, 204 kp., Tamaqua, Pa., gimęs bal. 17 d., 1883 m., Aklapodžiose, Kauno rėd. Prie S. L. A. prisirašė spal. 7 d., 1918 m. Numirė kovo 9 d., 1943 m. nuo coronary occlusion. Velionio pomirtinės išmokėta Kazui Jušauskui sumoje \$300.00

Viso \$2,200.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$41,885.72

Išmokėtos ligoje pašalpos

K. JANUSIAUSKAS, 3 kp., Elizabeth, N. J. Sirgo 2 savaites ir 4 d. \$24.00
V. SIMELIONIS, 14 kp., Cleveland, Ohio. Sirgo 14 s. ir 2 d. 79.00
A. JUOZKEVICIUS, 17 kp., Brockton, Mass. Sirgo 12 s. ir 2 d. 28.00
E. MATULAITIS, 28 kp., Port Carbon, Pa. Sirgo 11 s. ir 1 d. 67.00
S. ZEKAS, 35 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 12 s. 108.00
A. LAPINSKAS, 41 kp., Lawrence, Mass. Sirgo 2 s. ir 5 d. 17.00
M. McLAUGHLIN, 41 kp., Lawrence, Mass. Sirgo 2 s. 12.00
J. MASAITIS, 46 kp., Terre Haute, Ind. Sirgo 15 s. ir 5 d. 121.50
M. KIRMELEVICIENÉ, 53 kp., Chelsea, Mass. Sirgo 8 s. 48.00
K. CICELIAUSKAS, 68 kp., Lee Park, Pa. Sirgo 5 s. 60.00
A. RAGINAS, 68 kp., Lee Park, Pa. Sirgo 1 s. ir 4 d. 10.00
J. ALDAKAS, 82 kp., Pana, Ill. Sirgo 12 s. 108.00
J. GRISKEVICIUS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 7 s. ir 4 d. 46.00
U. EZERINSKIENÉ, 126 kp., pav. New York, N. Y. Sirgo 5 d. 45.00
A. KUCINSKAS, 147 kp., Girardville, Pa. Sirgo 8 s. ir 5 d. 59.00
J. PETROSKA, 153 kp., Du Bois, Pa. Sirgo 5 s. ir 5 d. 52.50
A. ANDRULIS, 155 kp., Benid, Ill. Sirgo 13 s. ir 2 d. 121.00
U. MIKELAITIENÉ, 155 kp., Benid, Ill. Sirgo 1 s. ir 1 d. 3.30
J. SANDARGA, 178 kp., Chicago, Ill. Sirgo 6 s. ir 3 d. 74.00
P. JURGELIS, 188 kp., Akron, Ohio. Sirgo 4 s. ir 1 d. 37.50
F. TRIJONAS, 274 kp., Spring Valley, Ill. Sirgo 11 s. ir 1 d. 58.50
J. NAUJOKAS, 283 kp., Wilsonville, Ill. Sirgo 3 s. ir 3 d. 42.00
P. KARNAUSKAS, 310 kp., Rhinelander, Wis. Sirgo 4 s. 43.00
O. MASKELIENÉ, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 6 s. ir 4 d. 40.00

Viso \$1,309.50
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$20,847.15

M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius.

šeimynai ir broliui Aug. Atkočaičiui bei jo sunui.

Išsėkis, Antanai, šios šalies laisvoje žemelėje, o mes pasi-likę ilgai tave minėsime.
A. Noksas.

New Kensington, Pa.

SLA 192 kp. card party

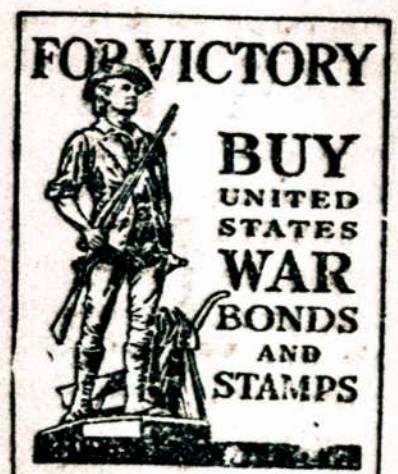
SLA 192 kp. card party į- vyks gegužio 23 d., Slavų So- kolų svetainėj, 1136 4-th Ave., New Kensington, Pa. 3:30 val. popiet.

Gerbiameji SLA 192 kuopos nariai ir narės, jau visi žinot viršminėto parengimo naudą, nes visas pelnas bus paauktas del Raudonojo Kryžiaus. Del to malonėkite visi atsilankyti į viršminėtą parengimą. Taipgi malonėkite atsivesti savo draugus bei pažįstamus.

Mes visi viens kitą turime kviešti. O kas nemokat kazy-rų rošti, tai taip smagiai lai-ka praleisit su savo draugais bei draugėms. Iki pasimatymo!

I. Ivoškienė,
SLA 192 kp. koresp.

SLA kuopos, kurios dar neuzregistravote savo organizatorių SLA Centre — užregistruokite!

Norint karą laimėti — Reikia prisidėti: Nusipirkti boną Sumušti japoną, Nusipirkti kitą Sumušti fašistą.

Protokolas

S. L. A. PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO, IVYKUSIO SAUSIO 9-12 DIENOMIS, 1943 METŲ, SLA CENTRO RAŠTINĖJE, 307 WEST 30-TH ST., NEW YORK, N. Y.

(Tąs sekretoriaus raporto)

Naujos morgičių paskolos

Nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31, 1942 m. naujų morgičių paskolų davėme sumoje ---- \$43,800.00
Per tą patį laikotarpį numokėta ---- 70,851.14
Gruodžio 31, 1942 m., turėjome išskolinę
pirmo morgičiaus paskolų sumoje ---- 488,288.50
Praeitais, 1941 m., buvo ---- 515,439.64
Reiškia morgičių paskolos sumažėjo ---- 27,151.14
Sekamos morgičių paskolos buvo išduotos nuo sausio 1 dienos:

1. G. Palumbo	-----	\$2,800.00
2. J. A. Vosilius	-----	700.00
3. I. Marchitelli	-----	6,000.00
4. P. J. Račila	-----	3,750.00
5. A. D. Račila	-----	4,500.00
6. P. J. Račila	-----	3,750.00
7. G. Dragašius	-----	5,000.00
8. P. E. Armakavičius	-----	5,500.00
9. J. Buyauskas	-----	6,000.00
10. P. & E. Molis	-----	3,800.00
11. M. A. Petkevich	-----	2,000.00

Viso ----- \$43,800.00

Finansinis išteklis (Valuation)

Mūsų apdraudus fondo finansinis stovis yra nušviečiamas taip vadinamu finansinio ištekliaus (Solvency) apskaičiavimu. Jau anksčiau minėjau, kad šis apskaičiavimas yra daromas pasiremiant tiksliai įskaitomam turtui (admitted assets). Neįskaitomas turas (non-admitted assets) neliesia jokios rolės šiame apskaičiavime.

Kad vaizdžiau nušviestų finansinio ištekliaus stovį, paduodu mūsų "solvency" bėgy pastarųjų devynių metų.

Metal	Uždirtas nuosimtis	"Solvency" nuosimtis	Pomirtinių atsargos perteklius
1942 m.	3.51%	113.41%	\$193,936.00
1941 m.	2.98%	113.93%	\$190,343.00
1940 m.	2.74%	112.85%	\$166,483.00
1939 m.	2.67%	114.17%	\$172,116.00
1938 m.	2.14%	117.66%	\$215,887.80
1937 m.	2.42%	135.93%	\$382,769.35
1936 m.	2.78%	145.51%	\$461,675.00
1935 m.	2.72%	110.93%	\$138,360.00
1934 m.	4.4%	108.34%	\$120,419.00
1933 m.	3.3%	101.58%	\$42,428.00

Sulig šių skaitlinių mes dabar turime \$193,936.00 arba 13.41%, atsargos perteklius, t. y. turime daugiau turto, negu įstatymais reikalaujama padengti mūsų esamą ir numatomą apdraudus atsakomybę.

SLA NARIŲ STOVIS

Narių skaičius

1942 m. gruodžio 31 d.	-----	15,379
1941 m. gruodžio 31 d.	-----	15,866

Nauji nariai

Prisirašę naujų narių	-----	255
Priimti atgal	-----	89

Viso ----- 344

Mirimai ir išsibraukimai

Mirė	-----	267
Išsibraukė	-----	561
Atsiėmė pusę pomirtinės	-----	3

Viso ----- 831

1941 m. gruod. 31 buvo narių	-----	15,866
Prirašyta ir priimta atgal	-----	344

Viso ----- 16,210

Mirė ir išbraukta	-----	831
-------------------	-------	-----

1942 m. gruodžio 31 d., viso 15,379

Narių ir kuopų skaičius pagal valstijas

Valstija	Kuopų skaičius	Narių skaičius
Pennsylvania	106	4,085
Illinois	74	3,366
Massachusetts	39	1,921
New York	32	1,340
Connecticut	17	1,120
Ohio	15	753
Michigan	9	710
Indiana	11	283
New Jersey	13	292
Maryland	1	142
Kitose valstijose	40	1,009

Viso ----- 357 15,021

Vaikų ----- 358

Bendrai viso ----- 15,379

SLA narių skaičius ir mirimai pagal amžių 1942 metais

Amžius	Narių skaičius	Apdraudus suma	Mirėčių skaičius	Apdraudus
1	3	\$1,500.00	---	---
2	6	2,500.00	---	---
3	11	3,400.00	---	---
4	7	2,650.00	---	---
5	6	1,900.00	---	---
6	18	4,150.00	---	---

7	16	5,050.00	---	---
8	16	5,000.00	---	---
9	17	5,050.00	---	---
10	16	4,500.00	---	---
11	15	4,400.00	---	---
12	30	8,600.00	---	---
13	26	6,900.00	---	---
14	39	9,700.00	---	---
15	41	11,950.00	---	---
16	53	21,700.00	---	---
17	57	19,700.00	1	\$500.00
18	69	34,900.00	---	---
19	73	35,350.00	---	---
20	90	39,650.00	1	500.00
21	111	50,050.00	---	---
22	111	62,850.00	---	---
23	136	68,750.00	---	---
24	176	86,100.00	---	---
25	162	87,600.00	---	---
26	166	85,900.00	---	---
27	170	81,450.00	---	---
28	172	91,900.00	---	---
29	178	98,200.00	---	---
30	143	80,650.00	---	---
31	179	97,250.00	---	---
32	168	93,600.00	1	500.00
33	167	93,600.00	---	---
34	140	78,500.00	1	3,000.00
35	133	72,700.00	---	---
36	152	83,600.00	1	250.00
37	143	81,700.00	1	600.00
38	115	59,200.00	---	---
39	150	72,250.00	1	300.00
40	120	59,100.00	1	600.00
41	137	64,200.00	2	600.00
42	165	87,850.00	1	300.00
43	184	98,500.00	2	1,200.00
44	268	134,500.00	---	---
45	357	167,450.00	1	600.00
46	498	240,800.00	4	1,350.00
47	570	275,500.00	8	4,000.00
48	657	316,050.00	10	4,750.00
49	716	332,250.00	9	3,250.00
50	714	342,450.00	5	2,750.00
51	777	367,000.00	6	3,400.00
52	704	333,350.00	13	5,850.00
53	709	348,050.00	14	8,450.00
54	613	304,750.00	10	4,050.00
55	566	276,450.00	13	6,050.00
56	560	270,700.00	13	4,400.00
57	557	265,750.00	13	6,900.00
58	474	232,100.00	13	7,200.00
59	450	206,450.00	11	5,600.00
60	338	156,150.00	11	5,350.00
61	322	145,500.00	11	4,600.00
62	256	108,400.00	7	2,100.00
63	227	90,650.00	10	5,000.00
64	163	70,900.00	14	6,100.00
65	145	54,000.00	7	3,100.00
66	132	46,600.00	5	2,200.00
67	112	37,350.00	8	2,500.00
68	99	27,200.00	7	1,350.00
69	74	20,150.00	3	600.00
70	49	10,650.00	7	3,350.00
71	66	15,600.00	5	1,200.00
72	29	6,750.00	5	900.00
73	26	5,650.00	---	---
74	18	4,800.00	1	150.00
75	16	3,000.00	1	300.00
76	12	2,250.00	3	600.00
77	6	1,200.00	1	150.00
78	7	1,050.00	---	---
79	8	1,800.00	2	900.00
80	---	---	1	300.00
81	1	150.00	---	---
85	---	---	1	150.00
Ir viršaus	---	---	1	150.00

Viso ----- 15,379 \$2,877,450.00 267 \$115,300.00

Skaicius ir apdraudus skyriai prie kurių naujai prisirašę nariai priguli

Apdraudus skyrius	Narių skaičius	Apdraudus suma
N 1 ir N 4	186	\$90,400
N 2	20	13,000
N 3	19	8,000
Jaunamiečių		
N 1	22	8,250
N 2	5	1,500
N 3	3	1,250
Viso	255	\$122,400

Narių mirtingumas

Šiais metais Susivienijimo narių mirtingumas buvo didesnis, negu apskaičiuotas mirtingumas nariam sulig taip vadinamų N. F. C. ir Am. Exp. mirtingumo lentelių.

Palyginimo tikslui paduodu praėitų devynių metų mirusių narių mirtingumo nuosimtį.

Metal	Mirtingumas
1942	106.53%
1941	125.04%
1940	127.79%
1939	117.85%
1938	133.52%
1937	139.41%
1936	119.73%
1935	120.81%
1934	142.51%

Šiuos nuosimčius išreiškus doleriais ir centais, t. y. tuomi kiek išmokėjome pomirtinių ir kiek butume išmokėję jeigu mirtingumas neviršintų apskaičiuoto, normalio mirtingumo, turėtume sekamą:

Metal	Išmokėjome pomirtinių	Kiek priv. išmokėti	Kiek išmokėjome virš normos
1942	\$110,001	\$103,261	\$6,740
1941	118,478	94,753	23,725
1940	110,083	86,151	23,938
1939	93,234	79,112	14,122
1938	97,309	72,877	24,432
1937	98,378	70,569	27,809
1936	84,247	70,366	13,881
1935	83,965	69,501	14,464
1934	95,650	67,116	28,534

1942 metais iš viso išmokėjome \$107,557.61 pomirtinių. Likusią dalį išmokėjome sekamais metais.

Iki šiol Susivienijimas Lietuvių Amerikoje išmo-

kėjo iš viso \$2,029,748.84 pomirtinių ir \$1,831,483.30 ligoje pašalpu.

Kuomet Susivienijimas turėjo tiktai senus NFC apdraudus skyrius, tai nuostoliai kiltai iš narių didesnio, negu apskaičiuoto, mirtingumo ir nuostoliai susidaranti iš negalėjimo uždirbti pilnai 4% ant mūsų turto, bei nuostoliai kiltai iš nupigimo nuosavybių, bondų ir tt., buvo didumoje padengiami pasilikusiais rezervais išsibraukusių narių. Dabar, tačiau, įvedus naujus apdraudus skyrius, kuriuose išsibraukimų negali būti, susidaro labai rimtas reikalas priimti planą, sulig kurio kalbami nuostoliai būtų padengiami. To nepadarius, susidursime su keblumais, kuriuos bus nelengva nugalėti. Todel raginu, kad viena iš gyduolių, kurią esu sumanęs — konservacija — būtų neatidėliojamai apsvaryta.

M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius

8. Iždo globėjai S. Mockus ir E. Mikužiutė pateikia žodžių savo raportą iš jų veiklos tarpe kita pažymėdami, kad jie savo pareigas ir jiems pavestus nepaprastus darbus atliko pagal savo geriausias išgales koreičiausiai. Iždo globėjų raportas priimtas vienbalsiai.

9. Daktaras kvotėjas dr. S. Biežis žodžių pateikia savo raportą, pažymėdamas, kad jis stengiasi prisilaikyti kostropiausio aplikantų sveikatos patikrinimuose atsargumo ir prisiūstas aplikacijas išsprendžia be jokio atidėliojimo. Kuomet pasireiškia bent kokie trukumai ar neaiškumai aplikantų sveikatos stovio klausimu, visuomet pareikalauja pridėtinų patikrinimų iš kuopų daktarų kvotėjų. Daktaro kvotėjo raportas priimtas vienbalsiai.

10. Morgičių Komisija, F. J. Bagočius ir S. Mockus, pateikia žodžių raportą iš savo veiklos, pažymėdama, kad pastaraisiais laikais sumažėję prašymai morgičio paskolų, ypač tokių paskolų, kurios galėtų būti saugios Susivienijimo investicijoms. Prie to Morgičių Komisija pastebi, kad dažnai girdimi nusiskundimai, jog nepatogu prašyti paskolų iš Susivienijimo, kuomet viešai SLA organe garsinama morgičių paskolos prašytojų vardai, adresai ir nuosavybių stovis. Todel Morgičių Komisija rekomenduoja Pildomajai Tarybai šią padėtį pataisyti. Morgičių Komisijos raportas priimtas vienbalsiai.

11. Investmentų Komisija, M. J. Vinikas ir K. P. Gugis, pateikia žodžių raportą iš savo veiklos ir pateikia Pildomosios Tarybos apsvartymui ir ratifikavimui žemiau išvardintus reikalus. Investmentų Komisijos raportas vienbalsiai priimtas.

12. S. Mockus inėšė, E. Mikužiutė parėmė ratifikuoti Investmentų Komisijos praves 1942 m. bondų pirkimo ir pardavimo tranzakcijas, priimant žemiau telpiančią rezoliuciją. Inėšimas priimtas vienbalsiai ir tuo pačiu priimta sekanti rezoliucija:

The transactions of the Investment Committee composed of Matas J. Vinikas and Kasimer P. Gugis are read outlining in detail the purchases, sales and other dispositions of securities during the year of 1942. Upon the motion by S. Mockus, seconded by E. Mikužiutė, the report was unanimously accepted and the transactions of the Investment Committee involving the following purchases and sales or other dispositions of securities were unanimously ratified and confirmed.

Pirkta sekanti bondsai nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d., 1942 m.

Par vertė	Mokėta
\$24,000 U. S. Treasury 2 1/2-55 Bonds, due June 15, 1952/55	\$24,000.00 M.
8,000 U. S. Treasury 2 1/2-55 Bonds, due June 15, 1952/55	8,000.00 D.
5,000 Pennsylvania Electric Co., 1-st Mtg. Bds., 3%, Series due 1972	5,207.81 M.
5,000 Pennsylvania Electric Co., 1-st Mtg. Bds., 3%, Series due 1972	5,207.81 D.
25,000 U. S. War Savings Bonds, due 8-1-54	25,000.00 M.
25,000 U. S. War Savings Bonds, due 8-1-54	25,000.00 D.
46,000 U. S. Treasury Bonds, 2 1/2%, due 9-15-72	47,120.63 M.
50,000 U. S. Treasury Bonds, 2 1/2%, due Dec. 15, 1963-68	50,023.80 M.
\$188,000	\$189,570.05

Parduota sekanti bondsai nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d., 1942 m.

Par vertė	Gauta
(Distribution on Bond Princ.) Nat'l Bondholders	\$1,000.00
\$5,000 Home Owner's Loan Corp., 2 1/2%, 1942-44	5,017.18 D.
10,000 State of Md. Highway	10,000.00
10,000 State of Illinois, 4 1/2%, Serv. Comp.	10,000.00
41,800 U. S. Treasury 2 1/2% bonds of 1960	46,019.19
\$66,800	\$72,036.37

13. Sekretorius M. J. Vinikas raportuoja, kad aktyvaizdoje nuolat pasikartojančių pasiūlymų investuoti SLA pinigus į statymo ir skolinimo asociacijų akcijas ir kadangi Investmentų Komisijos narys K. P. Gugis pareiškė nuomonę, kad jo įstikininu šios asociacijos yra rimtomis finansinėmis įstaigomis ir todėl užtikrina investicijoms saugumą su didesniu uždarbiu, negu galima gauti pinigus investuojant į bondsus, buvo atsiklausta patarimo ir nuomonės SLA investmentų patarėjų Standard & Poor's įstaigos, kuri pateikė platoką analizą apie galimybes SLA pinigus investuoti į šios rūšies asociacijų akcijas. Gavęs Standard & Poor's įstaigos analizą, K. P. Gugis paprašė analizo Financial Development Kompanijos, kuri specializuojasi investicijose į šios rūšies asociacijas. Perskaicius abiejų įstaigų analizus paaiškėjo, kad Standard & Poor's įstaiga nepataria SLA pinigus investuoti į minėtas asociacijas dėl sekančių priežasčių:

a) Esančios abejonės ar tokie investiciniai frater-nalėms organizacijoms būtų pilnai teisėti.

b) Tokiose asociacijose investicijoms uždarbis nėra galutinai nustatytas, nes remiasi tik mokamais dividendais pagal asociacijų metinį uždarbį jų korporacijose.

c) Nurodo, kad iš 18 New Yorko šios rūšies aso-

Amerikos Lietuvių Veikla

Brooklyn, N. Y.

Vyt. Bacevičius koncertas

Prof. Vyt. Bacevičius

New Yorko Lietuvių Taryba praėjusioje savaitėje, įvykusiame gegužio 3 d., nutarė surengti pianistui-kompozitoriui Vytautui Bacevičiui koncertą, kuris įvyks gegužio 23 d., 4 val. popiet, Apriškimo Parapijos salėje, kampas Havemeyer ir No. 5-th Sts. Koncerto rengimui išrinkta komisija, kuriai įeina A. B. Strimaitis, J. Stilonas ir J. Tysliava.

Vyt. Bacevičius skambins savo ir kitų pasaulinių kompozitorių klasiškus ir populiarius kūrinius. Tame pat koncerte dainuos žinoma dainininkė Aldona Grigonytė iš Chicago, Ill. Bus ir daugiau pajavirinių. Įžanga tik vienas dodelis.

Rengėjai vietinius ir apilinkės lietuvių kviečia atsilankyti.

Koresp.

Chicago, Ill.

Padėkos žodis visuomenei

B. Zolyno paramai buvo surengta vakaras, kuris įvyko kovo 6 d., Lietuvių Auditorijoje, Chicago, Ill. B. Zolynas buvo sunkiai sužeistas praėjusio rugpjūčio mėnesį — užgautas mašinos. Sirgo virš šešis mėnesius. Sveikas budamas, buvo veiklus narys draugijoje ir abelnei visuomenės reikaluose. Priklausio prie SLA 129 klp., LDS 129 kuopos ir prie Lietuvių Ekstremierių Draugiško Klubo, Chicago, Ill.

Viršminto organizacijos rengė vakarą dėl B. Zolyno, savo nario, paramai. Prie rengimo prisidėjo geros valios biznierių ir nebiznierių su dovanomis. Tą vakarą oras buvo labai blogas, bet atliko \$137.00.

Prisidėjusių su dovanomis vardai: po \$5 — Anna V. James Tavern ir Kairis Tavern; po \$3 — Mike Martinus Tavern ir Chas. Kasilauskas Tavern; po \$2 — Frank Shemet Tavern; George Tavern ir J. Gelgudas; po \$1 —

Ch. Balutis, J. Računas, Bruno Gaidimavičius, Joe. Deikus, Ant. Zalogėnas, Senas Petras, Wm. Statkus ir A. Stanekus; Chas. Ukulis kvortą degtinės ir kvortą vyno; J. P. Benikaitis kvortą degtinės; po vieną kvortą degtinės dovanojo: Bill Pužauskas, J. Petrauskas, Pov. Ambrozai ir Tamas Aleksynas; M. Pacienė-Zoliniūtė kvortą vyno. Wm. Radzius del išlaimėjimų padovanojo smuiką, A. Matukaitis rašomąją plunksną, P. Matukaitienė gražų meginį ir del visų dišų, J. Kuzmickas (Uktveris) vyrišką toiletinį setą.

Prie rengimo daugiausia pasidarbavo A. Matukaitis, Mary Russell, P. Russell, J. Zitkienė, J. Gelgudas, St. Dvarzinskas ir A. Stonis.

Visiems, kurie prisidėjo bent kokiui nors būdu prie šio parengimo — darbu ar dovanomis — tariame labai širdingą ačiū.

Parengimo komisija: A. Matukaitis, Mary Russell, Anton Stonis, J. Gelgudas.

Hartford, Conn.

Didelis koncertas

Šiomis dienomis sugrįžo po pirmojo operatiško sezono mūsų miesto žymi menininkė, Philadelphiajos Operos artistė, p-lė Susana Griškaitė, kuri yra patenkinta savo meniškos karjeros pasiekimais, ir dainuos Hartforde L. A. Pil. Klubo koncerte, gegužio 16 d., 3 val. popiet, klubo auditorijoje.

Griškaitė, antroji Hartfordo lietuvių, pasiekusi aukštos meniškos karjeros, seka pėdomis p-lės Anna Kaskas, kaip operos artistė. Hartfordo ir apilinkės lietuvių nekantriai laukia jos pasirodymo Hartfordo lietuvių scenoje koncerte.

Greta p-lės Griškaitės koncerte dainuos garsi sopranistė ponia Anna Vailonis. Taipgi dalyvaus žymus baleto šokikiai Alicia ir Castle, grupė šokių Chovinnard, Florence ir Evelyn Benoit; žymus muzikais, Jonas Ramanauskas ir Antanas Abraitis ir vietos menininkės-choristės merginų grupė, po vadovystės p-lės M. Ceponytės.

Šis meniškas koncertas bus didelė naujienybė Hartfordo ir apilinkės lietuvių visuomenei. Kviečiame visus atsilankyti.

T. Rep. VMK.

Pittsburgh, Pa.

Brangios Tautietės ir Sesės Lietuvių

Karo sunkenybių našta visų svorių prispaudė Lietuvos gyventojus. Ne tik suaugusius, bet ir vaikučius, ypač Lietuvos miestuose, jau kenčia alkį ir šaltį, nes naciškas okupantas beveik viską atima iš mūsų brolių Lietuvoje.

Iki karo pabaigos, kurios turbut dar negreit sulauksime, Lietuvos žmonės skauda, o jų rubai bus virtę skarmalais. Musų meilė savo kraujo broliams ir musų gimtajai žemei verčia mus pasirūpinti Lietuvos žmonių šelpimu. Neseniai sudarytas Pittsburgho nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms šelpti laikinasis komitetas šiuo atsišaukia į Pittsburgho lietuvių draugijas, klubus bei pavienius asmenis ir prašo šiam kilniam tikslui paskirti piniginę auką, kurios sudarys kaip ir pradžią nuo karo nukentėjusių Lietuvos žmonių šelpimo fondo.

Kad suinteresuoti platesnes lietuvių mases Pittsburghe, laikinasis komitetas gegužio 16 d., 3 val. popiet, Lietuvių Piličių svetainėje (S. S.) šaukia moterų konferenciją.

kurioje kviečiame dalyvauti pavienes moteris ir lietuvių draugijas bei klubus, į tą konferenciją atsiųsti savo atstovus, kurių skaičius neribojamas ir ta proga paskirti kokią kas gali auką. Konferencijoje numatoma tokis programos:

1. Komiteto veiklos tikslų išaiškinimas;
2. Komiteto organizacija ir lėšos;
3. Rinkimai pastovaus komiteto;
4. Sumanymai.

Nuo karo nukentėjusiems Lietuvos gyventojams šelpti komitetas surinktus pinigus depozituos Amerikos Tarybos specialiosioms sąskaiton ir pinigai negalės būti išleisti jokiam kitam tikslui, kaip tik Lietuvos žmonių šelpimui.

Šis komitetas kiek galėdamas taipgi darbuosis dėl Amerikos karo pergalės, nes tik Amerikai karą laimėjus, tebus galimas Lietuvos žmonių gelbėjimas.

Lietuvos pavergėjai, iš kur jie neateitų, neatnešė ir neatneš laimės Lietuvos žmonėms, tik pilna laisvė ir nepriklausomybė tegalės užtikrinti Lietuvos ateitį.

Todel visi į talką didinimui Amerikos karo pastangų ir Lietuvos žmonių gelbėjimui nuo bado ir skurdo!

Nuo Karo Nukentėjusiems Lietuvos Žmonėms Šelpti Laikinis Komitetas:

- B. Pivaronienė,
- G. Dargienė,
- Ona Gutauskienė,
- M. Zdanienė,
- S. Bakaniene,
- O. Brazauskienė,
- M. Vaišniene,
- E. K. Širmaitienė,
- V. Kolčienė.

Mar Lin, Pa.

A. a. Rožė Bloženė, SLA nario žmona

Balandžio 13 d. gražiai palaidota SLA nario, A. Bložio pati, Rožė Bloženė. Iš namų velionė išleidžiant, kun. Rakauskas iš Minersville, atlaikė amžinos kelionės pamaldas. Prie grabo patarnavo R. Naujalis, J. Toronis, A. Fenikas, P. Daliegos, G. Sopko ir A. Kunigonis. Bažnyčioje mišias atlaikė kun. K. Giečius, kuris Lietuvoje buvo katalikų universiteto profesorius ir kalbų mokytojas. Jam asistavo lenkų parapijos kun. L. Kraywoski ir kun. Rakauskas.

Velionė į kapą palydėjo daug žmonių. Palaidota šv. Francisiaus parapijos kapinėse, Kun. Rakauskas baigė amžinos kelionės pamaldas, užprašydamas visus sugrįžti pas Bložį pietums. Laidotuvas patarnavo V. Truncas, kuris buvo labai gražiai ištaisęs amžinos kelionės procesiją a. a. R. Bložienei. Apdailino visus palydovus po gražią gale, kuriomis grabas buvo apstatytas. Giminių ir pažįstami tas gėles, atsisveikindami velionę, metė ant jos grabo.

A. a. Bloženė paėjo iš Lietuvos, Gudelių kaimo, Seinų parapijos, po tėvais — Bieliauskaitė. Amerikoje išgyveno suvirs 30 metų ir išauklėjo keturis sunus ir dvi dukteris, Vyriausias sunus, Simonas, buvo išrinktas šios apilinkės sentynių miestų viešųjų mokyklų direktorium ir praėjus metą apsidėjęs turtingų tėvų dukterimi, lietuvaite Helen Billas, kuri per daug metų dirbo Pottsville teismabuty. Šiandien Simonas randasi Afrikoje, pasiekęs saržanto laipsnį. Vincas eina viešųjų patrulio pareigas Harrisburgh, Pa. ir savo mandagumu tarpe daugelio žmonių yra atsiųmėjęs egzaminuodamas naujus aplikantus gavimui leidimo del automobilių.

A. a. Bloženės pirmas vyras, V. Pačėsa, numirė 26 metų atgal, ją palikdamas su 6 mažais vaikais. Garbė tiems vaikams, kurie moka savo potėvi pagerbti, kaip tikrą tėvą.

Kitas sunus, Antanas, yra vedęs su Luisa Mažakiute ir gyvena Baltimore, Md. Juozas tarnauja Amerikos kariuomenėje ir buvo parvažiavęs į laidotuves su savo broliu Robertu Žuku iš Edmon, Pa. Jie yra abu dar saržantai. Duktė, Keidė, yra apsidėjęs su mašinistu-mekaniku Harry Nagle ir gyvena Port Carbon, Pa. Jauniausia duktė Ona yra apsidėjęs su Vincu Šmulskiu, su buvusiu SLA pirmo apskrčio Vincu Šmulskio sunum. Vincas yra SLA narys, gabus mašinistas ir gyvena Philadelphia, Pa. Jo moteris kiek laiko atgal susilaukė gražios dukrelės.

A. a. R. Bloženė buvo gera moteris ir mokytoja kitus pagodoti bei palinksminti.

Lai jai buna lengva šios šalies šalčio žemėlė, o likusiai šeimynai reiškiu širdingą užuojautą.

A. J. Banišauskas.

Linden, N. J.

Lietuviai kariuomenėje

Lindeno Lietuvių Centralinio Komiteto, Linden, N. J., susirinkime balandžio 27 d., komiteto pirm., J. Liudvinaitis, išdavė raportą kaslink surašymo Lindeno lietuvių, kurie yra išėję į Dėdės Samo tarnybą. Pasirodo, kad sulig šios kolonijos, tai yra gražus būrelis lietuvių kariuoninčių už pasaulio laisvę ir demokratiją.

Taipgi plačiai apkalbėta apie rengiamą iškilmingos dienos, kurioje bus iškelta žvaigždėta vėliava (Service Flag) birželio 13 d. Tą dieną komitetas rengia didelį programą, kuriame bus garsūs kalbėtojai: Vienybės red. J. Tysliava ir Amerikos red. J. B. Laučka iš Brooklyn, N. Y. Muzikalo programą dalį išpildys prof. J. Žilėvičius su savo choro artistais iš Elizabeth, N. J. Bus kvieisti ir miesto valdininkai. Tą dieną bus ir motinų pagerbimas.

Komitetas nutarė užpirkti šv. mišias tą dieną už karius, kad laimingi ir sveiki grįžtų pas savuosius atlikę savo tarnybos pareigas.

Lindeno lietuvių karių sąrašas:

Ona A. Grygotis, slaugė navy ligoninėje; Albert P. Butvidas, broliai Stanley M. Liudvinaitis ir Robert A. Liudvinaitis, broliai John J. Ashmontas ir Michael V. Ashmontas, broliai John J. Buzunas ir Paul F. Buzunas, Adolf Pribush, Joseph Venskis, broliai Peter Venskis ir Frank Venskis, Kastand Bužinskis, Chester L. Kaskevinas, Michael J. Matulionis, broliai Alphonse J. Matulionis ir John Matulionis, Albert Martis, broliai Vitold V. Phillips ir Edward Phillips, broliai Joseph Yrshus, Peter Yrshus ir George Yrshus, broliai Hillard Getchis ir George Getchis, broliai Adolf Pribush ir Mamert Pribush, John V. Shaltis, Raymond Stanis, broliai Joseph Bakunas, John S. Bakunas ir Alphonse A. Bakunas, Joseph Cesnovičius, Edward F. Martis, broliai John Petrusevich ir Walter Petrusevich, Leon J. Budres, Michael Parshelunas, Ernest P. Šarpinskas, Anthony Dilbatis, broliai Benedict Petraitis ir Joseph Petraitis, broliai Alex P. Shukis ir Edward Shukis, Edward Zelinkauskas, Edward Krotulis, Joseph Davis, John L. Tratulis, Andrew White, Dominic Šivickis, John J. Radzevičius, Anthony Jaffas, Ludwig Bartkus, Edward Bockantis, broliai John Wingis ir Albin A. Wingis, George Malaske-

vičius, William V. Beksis, broliai Albin Vasnelis ir Theodore Vasnelis, Julius Tvaskus, broliai Joseph Phillips ir Bruno Phillips, broliai Victor C. Bundonis ir John C. Bundonis, Leon D. Yurkus, broliai Charles F. Plungis ir John P. Plungis, Joseph W. Petruška, Vincent W. Balunas, Peter J. Karpis, Edward Plungis, Adam E. Ciparis, Michael Martinkus, Paul Zasmovitch, Edmund V. Sharikus, Andrew Dambrauskas, Walter Galush, Raymond A. Zupkus, broliai Joseph P. Zemaitis ir Edward P. Zemaitis, Anthony Lacaskey, broliai Victor Bugarosky ir Anthony Bugarosky, Joseph Virkaitis, Edmund V. Kardauskas, Joseph L. Roels, broliai Edward Tamulevičius, Joseph J. Tamulevičius ir Mathew Tamulevičius.

J. J. L.

New York, N. Y.

Amerikos koncertas pavyko

Gegužio 9 d., Webster Hall, įvyko savaitraščio Amerikos metinis koncertas, į kurį susirinko virš 700 rinktinės publikos. Programą pildė Philadelphia operos artistė p-lė Sue Griškaitė, Ralph Juška ir Bostono Jaunamėčių Grupė, vadovaujama ponios Onos Ivaškiešienės. Taipgi pianu pagrojo R. Averkaitė. Artistai savo pareigas atliko prideramai. Visiems patiko jaunutė artistė Griškaitė ir R. Juška, kurie, berods, pirmą syk šios apilinkės publiką savo gražiais ir gerai išlavintais balsais linksmino. Ypač sužavėjo jaunamėčių bostoniečių dainavimas ir šokiai.

Įžangos žodį pasakė ir programą vedė Amerikos redaktorius J. Laučka. Apie lietuviškąją dainą gražiai ir išpuodingai pakalbėjo prof. K. Pakštas.

Po programo buvo šokiai, grojant A. Jezavito orkestrui.

Buvęs.

Brooklyn, N. Y.

Dariaus-Girėno paminklo statymo ir konferencijos šaukimo reikalai

Pabaigoj balandžio mėnesio tapo išsiuntinėti laiškai Brooklynio ir apilinkės draugijoms, kviečiant dalyvauti konferencijoj, bet dėl stokos antrašų gal nevisos draugijos kvietimą gavo. Todel prašome tokių draugijų pasitenkinti žemiau pateiktom informacijom ir dalyvauti konferencijoj. Taipgi draugijos gali prisijungti atstovus ir iš tolimesnių kolonijų jei išgali lėšom.

Gerbiamej lietuvių:

Nuolankiai kreipiamės į jus sekamu svarbiu reikalu ir turime vilties, kad tamstos mieliai išklausysite šį laišką ir užgisite musų prašymą. Jau ilgo kas laikas, kai įsų išrinktas Dariaus-Girėno Paminklui Statyti Komitetas nuosirdžiai darbuojasi sulig savo išgalės pastatymui paminklo mūsų didvyriams lakunams Dariui ir Girėnui, Lituanicos Aikštėje, Brooklyn, N. Y. Šiam svarbiu reikalui jau yra surinkta aukų \$2,119.54.

Visa ši suma randasi taupomajam banke. Bet kadangi dabartinis apsigynimo karas sutrukdė daug kilnių idėjų ir sumanymų, tai palietė ir musų pradėtą šventą ir garbingą tautos reikalą. Šiomet, liepos 17 d., sukanka lygiai dešimt metų nuo musų didvyrių lakunų tragiško žuvimo. Neišgalint jų mirties sukaktį pagerbti simboliškai paminklu, prašome pasistengti suruošti savo draugijos ribose pramogas lakunų pagerbimui ir sukelti aukų paminklo naudai.

Brangieji! Musų komiteto veikla paskutiniu laiku tapo apsunskinta, vienokiu ar kitokiu būdu sumažėjome nariais, iš septynių likom tik penki,

taip kad mums reikia daugiau spėkų pradėtą darbą užbaigti. Vėliausiai įvyks Fondo Komiteto ir keleto vietinių draugijų atstovų posėdis, permatydamas visą padėtį, nutarė šaukti visų draugijų atstovų konferenciją. Šis susirinkimas taipgi užgyrė naują sumanymą, butent: Statant paminklą musų didvyriams lakunams Dariui ir Girėnui, kartu tuo pat paminklu išreikšti pagarbą žuvusiems lietuviams kariams, kovojusiems už žmonijos gerovę ir laisvę šiame kare. Tai irgi gražus ir kilnus tikslas, kurį konferencija turės progos svarstyti.

Taigi svarstymui šių ir kitų klausimų yra šaukiama Brooklynio ir apilinkės lietuvių organizacijų, parapijų, draugijų, klubų, kuopų, choro konferencija, į kurią yra kviečiamos ir tos draugijos, kurios dėl kokių nors priežasčių nėra gavę šį laišką.

Konferencija įvyks sekmdienį, birželio 6 d., 1943 metais, lygiai 3 val. popiet, Lietuvių Amerikos Piličių Klubui Svetainėje, 280 Union Avenue, Brooklyn, N. Y. Atstovus teiktis siųsti po

vieną nuo draugijos iki 25 narių ir po vieną nuo kiekvieno šimto narių.

Mes pasitikime, kad jūs išrinksite delegatus ir dalyvausite konferencijoj. Taipgi prašome pasveikinti šią konferenciją nuo jūsų draugijos su aukomis paminklo statymui. Čekį reikia išrašyti vardu Darius-Girėnas Monument Fund ir pasiųsti konferencijai. Už jūsų nuosirdumą išanksto tariame ačiū.

Konferenciją šaukia bendrai keletas Brooklynio draugijų ir Paminklui Statyti Komitetas, butent: Amerikos Lietuvių Piličių Klubas, Švento Jurgio Draugija, Lietuvių Amalgamėtų Unijos 54 skyrius, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 38 kuopa, Tautininkų Klubas, Moterų Vienybė, Lietuvių Socialistų Sąjungos 19 kuopa, Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopa, Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 1 kuopa ir kitos.

Dariaus-Girėno Paminklui

Statyti Komitetas:

- Jonas Šaltis,
- Jonas Spurga,
- Antanas Gudonis,
- Juozas Kairys,
- Adv. Steponas Briedis.

NAMINIS FRONTAS

Kova prieš juodąją biržą

„Vartotojas (consumer) yra svarbiausias asmuo kovoj prieš juodosios biržos mėsą“, žemdirbystės departamentas pareiškė praėjusią savaitę. Jeigu vartotojas saugosis prieš pirsimą mėsos virš lubų kainos — juodos biržos savininkams bus sunku išsilaikyti bizny.

Yra kelios priežastys kodėl vartotojai neturėtų pirkti mėsą, ypač mėsą, juodoje biržoje.

1. Jos iškelia gyvenimo išlaidas. Apžvalga mėsos kainų New Yorko parodo, kad ten kainų ratos yra nuo 10 iki 15% aukštesnės autorizotų „kainų lubų“.

2. Jeigu civiliniai pirkis mėsą nelegaliose biržose, jie sugrąžina valdžios mėsos racionavimo programą ir dar turės vartoti blogesnę mėsą. Dauguma mėsos parduota juodoje biržose 1942 m. buvo netinkama ir galėjo žmones ligonims užkrėsti. Pagal American Meat Institute, didelė dalis mėsos, kuri pasiekė juodąją biržą, yra nuo taip vadinamų „cutter“ ir „canner“ gyvulių. Tai praščiausia mėsos rūšis. Sutikti situaciją, žemdirbystės departamentas įsakė visiems skerdėjams gauti skerdimo leidimą ir uždėti numerį ant kiekvieno mėsos gabalo, kuris išsiųstas į krautuves. Krautuvninkai negali parduoti mėsos nuo nepaženklinto „wholesale“ gabalo. Tas daroma kaip dalis mėsos kontroliavimo programo žemdirbystės departamento ir Office of Price Administration. Pagal šį programą kiekvienas vartotojas galės gauti savo dalį mėsos per racionavimą, ir mėsos produkcija bus atsargiai prižiūrima nuo gyvulių skerdimo iki mėsą pristatys vartotojams.

3. Juodos biržos operavimas yra forma „bootlegging“ ir gali sugrąžinti „gangsterių“ valdžią, kaip buvo prohibicijos laikais.

Padėtis rimta ir galima kontroliuoti per nevertojimą nepaženklintos mėsos, ne tik valdžios įstaigų, bet ir pirkėjų. Kiekvienas pirkėjas šiame krašte gali padėti sugriauti maisto juodąją biržą.

Racionavimo knygelė No. 3 bus išleista birželio mėn.

War Ration Book 3, kuri parupina naujų ženklelių pakeitimui tuos, kurie baigiasi dabartinės knygos, bus išdalintos paštu pradedant su pabaiga birželio mėnesio ir baigiant liepos 21 d., buvo pranešta gegužio 6 d. Pagal naują planą, paprastos atvurtės aplikacija pristatys Book No. 3 kiekvienam. Ne-reikės vykti į mokyklas užsiregistruoti, kaip buvo daroma išleidžiant pirmas dvi racionavimo knygeles.

Aplikacijos formos vienam asmeniui arba visai šeimai bus siunčiamos paštu tarpe birželio 20 d. ir birželio 5 d. Šeimos galva išpildys kortelės ir paštu jos bus sugrąžintos į OPA pašto centrą, del visos šeimos, trpe birželio 1 d. ir birželio 10 d. OPA pašto centrai pradės siuntinėti knygeles pabaigoj birželio mėnesio.

Office of War Information.

JAUCIATES BLOGAI?

Visiškai Palengvinsite Sau — Sio Modernišku Svelniu Būdu — Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu — žarnos neveikios, skauda galva, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernišku būdu — kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakramtykite FEEN-A-MINT einant gult, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti ryta malonus palengvinimas pagels jums vėl jaustis puikiai.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA N A R Y S
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniera,
Gyvenimo Namais ir Farmom
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

JOHN NAGHTEN & CO.

ESTABLISHED 1863, INSURANCE

1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

Pirkite Karo Bondsus Per SLA Centrą

SLA kuopos, SLA nariai ir bendrai lietuvių, gyvena tokiose kolonijose, kur nėra lietuvių komiteto pardavinėjimui Karo Bondsus — pirkite bondsus per SLA Centrą.

Atsiųskite:
Už \$25 bondsą — \$18.75
Už \$50 bondsą — \$37.50
Už \$100 bondsą — \$75.00

Pinigus siųskite čekiu ar Money Orderiu. Ne-siųskite pinigų voke. Pažymėkite, kieno vardu bondsą išrašyti.

Adresuokite:
Lithuanian Alliance of America,
307 W. 30-th Street,
New York, N. Y.

Per SLA Centrą perkami bondsai bus kredituojami lietuviams.